

کدام استاندارد؟
کدام زیبایی؟

امین کشوری

سرشناسه: کشوری، امین
 عنوان و نام پدید آورنده: کدام استاندارد؟ کدام زیبایی؟ نویسنده امین کشوری
 مشخصات نشر: قم: طلعه سبز، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری: ۹۷ ص: مصور (رنگی): ۱۴/۵ در ۲۱/۵ س م.
 شابک: ۹۹-۹۹-۷۶۷۹-۶۰۰-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع: آرایش -- تاریخ

موضوع: آرایش -- ایران -- جنبه های اجتماعی

رده بندی کنگره: TT ۹۵۷

رده بندی دیوی: ۶۴۶۷۲

شماره کتابشناسی ملی: ۵۷۰۲۲۷۰

فهرست

- ۱ گرایش پیشینیان به زیبایی و آرایش
- ۱۷ حضور زیبایی در زندگی
- ۲۴ خودنمایی و تبرج
- ۲۹ نفوذ غربی ها بر استاندارد زیبایی
- ۳۷ مد و مدگرایی
- ۴۷ لوازم آرایش
- ۵۷ جراحی های زیبایی
- استفاده ابزاری از زنان در رسانه ها،
- ۶۲ مشاغل، تبلیغ کالا و توریسم جنسی
- ۸۰ زیبایی، نعمت الهی
- ۹۰ زیبایی های ماندگار

مقدمه:

کتاب کدام استاندارد؟ کدام زیبایی؟ سعی در ارائه تصویری صحیح نسبت به مقوله زیبایی، آرایش، جلوه‌گری و آثار مطلوب و نیز پیامدهای نگاه‌های افراطی و تفریطی به آن را دارد. کتاب حاضر در پی پاسخ به سؤال‌هایی است که امروزه بیش از گذشته مهم می‌باشد.

زیبایی چیست؟

زن در کجا مجاز به جلوه‌گری هستند؟ آیا می‌توان برای زیبایی معیار و استاندارد قائل شد؟ اگر نه پس فرهنگ هوس ساخته غرب با کدام توجیه مدام استاندارد‌هایی را برای زیبایی معرفی می‌کند؟!

زنان و دختران تا چه مقدار و در چه فضایی مجاز به جلوه‌گری و تبرج هستند؟ توصیه‌های اسلام در موضوع آرایش و خودنمایی کدام است؟ موضوعات متنوع و بسیاری که در کتاب حاضر ملاحظه خواهید کرد.

گرایش پیشینیان به زیبایی و آرایش

۱

فصل اول

نگاهی به تاریخ زندگی بشر نشان می‌دهد که انسان از دیرباز به مقوله آرایش، البته نه لزوماً به معنای امروزی آن توجه داشته‌است. پس آرایش چه برای زن و چه مرد یا پسر و جوان قدمتی دیرینه دارد و با بشر همراه و همگام بوده‌است. برخی نظریه‌پردازان بر این باورند که آرایش در تاریخ اولیه بشر به جای آن‌که مفهومی زنانه و مبتنی بر زیبایی‌شناسی باشد، بیشتر برای تفکیک هویت‌ها و تعلق‌های قبیله‌ای و طایفه‌ای به‌کار می‌رفته‌است.

در جامعه‌های ابتدایی، هم زنان و هم مردان بدن‌های خود را آرایش و تزئین می‌کردند، اما نه برای زیبایی. این پدیده به سبب نیازی بود که از شرایط کار در جامعه ابتدایی پیش از تاریخ سرچشمه می‌گرفت.^۱

۱. اسماعیل باقر و حمزه انصاری، «تاریخ آرایش و آرایش در تمدن‌های باستان»، تهران: نشر معارف، ۱۳۸۵.

مصر باستان

آن‌ها

در استفاده از
لوازم آرایشی، کلاه گیس،
حلقه‌های گل و کتان‌های
مرغوب بسیار افراط می‌کردند.
اشیای بسیاری مانند انواع شانه و
آینه بر جای مانده و حاکی از
آن است که ظاهر افراد تا
چه حد اهمیت داشته
است.^۲

اولین مردمانی که از لوازم آرایش (البته نه به شکل امروزی) استفاده می‌کردند، مصریان بودند. حدود سه هزار و پانصد سال قبل از میلاد مسیح برای مراسم مذهبی، عطریات و لوازم آرایشی مصرف می‌کردند. عصاره گیاهان را به بدن می‌مالیدند تا پوستی نرم و خوشبو داشته باشند. استفاده از حمام معطر نیز به این دوران تعلق دارد. لوازم آرایش آن زمان از ریشه، برگ و شیره درختان و برخی مواد معدنی مثل محلول تهیه می‌شد. مصری‌ها از دوده چراغ برای سیاهی ابروها یا اکسید آهن برای تهیه سرخاب استفاده می‌کردند.^۱

^۱ لوکس برادی، زیاده‌های آرایش و بهداشتی، ص ۱۶۱
^۲ جورج هارولد، تاریخ فرهنگ و تمدن مصر، ترجمه پناه پلنگ، ص ۹۱

۳

یونان باستان

لباس زنان
بنابر معیارهای امروزی، ساده
بود. لباس زنان محترم و مشخص
دوران باستان، معمولا از جنس پشم یا
کتان بود، در حالی که لباس فواحش از
پارچه‌ای زعفرانی‌رنگ و مثل تور شفاف
بود...

جامه‌ای که از شانۀ روی بدن می‌کشیدند یا
شال که به عنوان کلاه روی سر می‌کشیدند.
از آن‌جا که استفاده خیتون [پیراهن]
ایونایی محدود بود، از آن به عنوان
لباس شب یا زیردامنی استفاده
می‌شد.^۲

زنان یونانی، چون زنان سایر کشورها،
اندام خود را چنان که باید، زیبا
نمی‌دیدند. از این‌رو کف کفش‌های
خود را بلند می‌ساختند تا بلندقامت
به نظر آیند؛ نقایص بدن خود را به
وسیله پنبه و لایبی اصلاح می‌کردند؛
شکم و دیگر نقاط برجسته را سخت
می‌بستند. موی سر مردمان یونان
تیره‌رنگ بوده است، موی پور در
میان آنان بسیار کم و استثنایی و
سخت مایه‌ی اعجاب و ستایش بوده
است.

بسیاری از زنان و برخی مردان، موی
خود را رنگ می‌کردند تا طلایی
شود یا سییدی آن که نشانه پیری
است، پوشیده مانند^۱.

لباس زنان
یونان
باستان

پاستان

زنان موهای خود را از وسط باز و در پشت سر شینیون می کردند یا آن‌ها را فر می زدند

برخی زنان، موی خود را با سربندی از ایاف طلا و نقره، مزین به مروارید و دیگر سنگ‌های گران بها محافظت می کردند. برخی نیز تور بر سر می انداختند یا سر و اندام خود را با پالا می پوشاندند.

چتر برای جلوگیری از تابش اشعه خورشید و بادبزن برای کاستن از گرما، مورد استفاده قرار می گرفت. بادبزن‌ها را افرادی ویژه حمل می کردند، لیکن بعدها زنان آآمد، بادبزن‌های کوچک دستی به دست می گرفتند.

انواع زیورهای چوَن گردن‌بند، دست‌بند، گوشواره و انگشتر، مزین به سنگ‌های گران‌بهای چوَن الماس، یاقوت کبود و سرخ، زمرد و مروارید به فراوانی مورد استفاده قرار می گرفت.

هم‌چنین استفاده از آئینه دستی کوچک گرد از فلز براق - که پشت آن کنده کاری شده بود - رواج داشت.

زیورآلات
زنان
پاستان

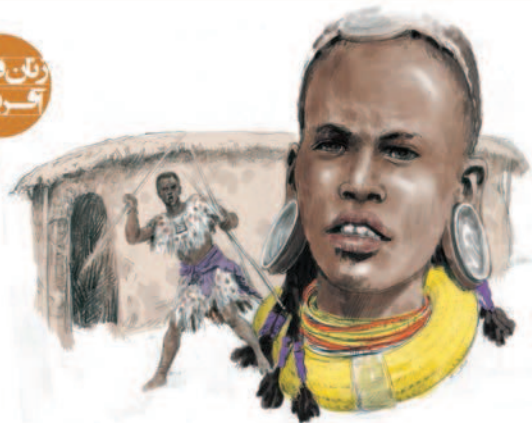
آفریقا

دختران جولن در نیجریه جنوبی مدتی از دوران پاکشایی خود را به چاق کردن خود می گذرانند. در کنیا، زنان کیکویو، گیره گوش به کار می بردند، چرا که مردان کیکویویی لاله گوش بزرگ دوست داشتند.

زنان قبایل آفریقایی ساکن «سواحل رود اوپانگی» به خاطر صفحات مدور چوبی که در لب‌هایشان جای می‌دادند مشهورند. بعضی قبایل ابتدایی، درون زخم‌های بزرگی که در پوست صورت ایجاد می‌کردند، شن و ماسه می‌ریختند تا پس از بهبود، جای زخم بزرگتر و به عقیده آن‌ها زیبا و عقیده آن‌ها زیبا و جذاب‌تر شود!

۱. نقاشی از جولن، ترجمه علی‌محمد سجادی، ص ۳۶

زنان قبایل
آفریقایی

男女几各准找子几各准找子
说着位把吧难来位把吧难来
被只都做已长行都做已长行

قامت مردم چین جنوبی کوتاه‌تر از مردم چین شمالی است. با این که چهره آنان زیبا نیست، به خودآرایی علاقه دارند. پوست آن‌ها تقریباً زرد و چشم‌های آن‌ها مورب است.

در زمان قدیم زنان معمولاً موهای خود را دسته می‌کردند و به گل می‌آراستند؛ مردان ریش کمی می‌گذاشتند و اطراف آن را می‌تراشیدند. سلمانی‌ها بازار گرمی داشتند!

کدام استندارد؟
کدام زیبایی؟

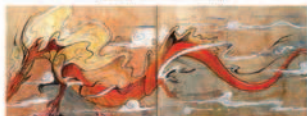
۷

زاین

بانوی نویسنده سی شوناگون،
در یادداشت‌های خود می‌نویسد:
" سر را خم کردم و چهره‌ام را
با آستین پوشانیدم . با این کار
، خطر پاک شدن بود و نمودار
گردیدن لکه‌های چهره در میان
بود."

زنان سرخاب به گونه‌های خود
می‌مالیدند، ناخن‌ها را رنگ می‌کردند،
و گاهی لب‌زیرین را به رنگ طلا
درمی‌آوردند؛ ابروها را می‌تراشیدند
و به جای آن هلال یا اشکال دیگر
می‌کشیدند؛ در دو طرف پیشانی دو
خال سیاه می‌گذاشتند تا برای
دندان‌ها، که با رنگ سیاه پوشانیده
می‌شد، قرینه‌هایی به وجود آید.
بر آوردن کاخ گیسوی بانوان در دست
آرایشگران کاردان از دو تا شش ساعت
وقت می‌گرفت.»^۱

^۱اولین تاریخ تمدن چین، فصل ۱۰، ترجمه ج. ابراهیم، ۱۳۸۳

بر آوردن
کاخ گیسوی بانوان
در دست آرایشگران
کاردان از دو تا
شش ساعت وقت
می‌گرفت.

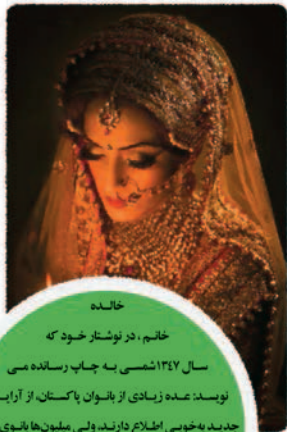
کدام استندارد؟
کدام زیبایی؟

۸

پاکستان

زنان پاکستان برای آرایش چشم به جای ریمل، کحل کحل استفاده می کنند. کحل دوده فیتله ای است که در روغن خردل یا کره می سوزانند و با بعضی مایعات خوشبو مخلوط می کنند. سرمه را هم برای تقویت چشم و خوش حالت نمودن آن به کار می برند. حنا نیز همچنان که در ایران مرسوم است، هنوز در پاکستان یکی از وسایل آرایش دست ها و ناخن ها و رنگ کردن گیسوان خاکستری است.

خالده

خانم، در نوشتار خود که

سال ۱۳۴۷ شمسی به چاپ رسانده می

نویسد: عده زیادی از بانوان پاکستان، از آرایش

جدید به خوبی اطلاع دارند، ولی میلیون ها بانوی دیگر

تفیده دارند که آرایش های قدیم که سال های سال

تحت تجربه فراموش گرفته، بهتر از آرایش امروز است.

مجله هنر ۱۳۴۷، شماره ۲، ص ۶۷ و ۶۸

آرایشگر شهید

۹

حزقیل، آرایشگر دختران فرعون بود. ابن عباس روایت کرده است که رسول خدا (صلی الله علیه و آله) به جبرئیل فرمود، هر وقت تو نزد من می آیی، بویی بسیار خوش به مشامم می رسد. این بو از چیست؟ جبرئیل گفت، این بو از آرایشگر آل فرعون. روزی او مشغول آرایش دختر فرعون بود. شانه از دستش افتاد. بلافاصله گفت، بسم الله. دختر فرعون گفت، منظورت پدر من است؟ او گفت، خیر، بلکه **الله** پروردگار من و تو و پدر توست. دختر فرعون این خبر را به پدر رساند.

فرعون هم او و فرزندانش را فرا خواند و گفت، پروردگار شما کیست؟ او گفت، پروردگار من و تو الله است. آنگاه فرعون دستور داد، تنوری از مس گداخته را داغ کنند. سپس او و فرزندانش را بیاورند.

سپس فرمان داد فرزندان او یکی یکی وارد آتش شدند تا نوبت به آخرین فرزند رسید که کودک کی شیر خوار بود و به خواست خدا به سخن در آمد و گفت: ای مادر صبر کن، تو بر حق هستی. "آنگاه مادر و کودک را با هم در تنور انداختند. این بوی خوش از او و اولاد اوست!"

۱۰
آیین یهود

وصف زن بدعمل را عیناً از کتاب مقدس

کتاب حزقیال نبی،
باب شانزدهم، نقل
می‌کنیم: "...تو را
مثل نباتات صحرا
بسیار افزودم تا
ببزرگ شدی و به
زیبایی کامل رسیدی.
موهایت بلند شد؛
لیکن برهنه و عریان
بودی. عریانی تو را
مستور ساختم، با تو
عهد بستم...

تو را به روغن تدهین کردم و تو را به
لباس فلاندوزی ملبس ساختم و نعین
پوست خزه به پایت کردم و تو را به کتان
نازل آراسته و به ایریشم پیراسته ساختم و
تو را به زینت‌ها زیور دادم و دست‌بندها
بر دست و گردنبندی بر گردنت نهادم و
حلقه در بینی و گوشواره در گوش‌هایت و
تاج جمالی بر سرت نهادم. پس با طلا و
نقره آرایش یافتی و لباست از کتان نازک و
ایریشم فلاندوزی بود و آوازه تو به سبب
زیبایی‌ات در میان امت‌ها شایع شد، اما
به سبب زیبایی خود، زناکار گردیدی
و زنای خود را بر هر رهگذری ریختی.
وای بر تو وای بر تو!'

کدام استندارد؟
کدام زیبایی؟

۱۱

ایران

آرایش زنان ایرانی عبارت بود از تعداد زیادی گیس بافته یا طره که شماره آن‌ها گاهی به سی تا چهل می‌رسید و طول آن تا کفل و پهلو ادامه داشت. در مواردی که زنان از داشتن موی زیاد بی‌نصیب بودند، از گیس عاریتی استفاده می‌کردند تا موی خود را انبوه و دراز جلوه دهند. چه، تعداد طره گیسوان معرف طبقه و موقعیت اجتماعی زنان بود.

ایوان دردورون
قرون وسط

گاه گیسوان را مرتب کرده، روی سر قرار می‌دادند و گاه به وسیله دام گیسو و سر آغوش گنبدار زیبایی گیسوان را نگاه می‌داشتند. «حیرات» و کدبانسوان کلان، کلاهی بلندمخروطی چون تاج به سر می‌گذاشتند که جنس آن از اطلس و حاشیه‌ای طلایی داشت. باوجود این کلاه، هرگز بی‌نقاب از خانه خارج نمی‌شدند.

۱۲

دوران صفویه

هائری ماسه ایران‌شناس فرانسوی در کتاب معتقدات و آداب ایرانی می‌گوید: «چون دیدن زنان در ایران مقدور نبود، جهانگردان اروپایی نتوانسته‌اند توضیحات مفصلی گردآوری نمایند. چنان‌که دولیه دلاند *daulier - deslandes* اکتفا می‌کند به ذکر این‌که زن‌ها حلقه کوچکی از یکی از دو سوراخ بینی آویزان می‌کنند و دور چشم‌ها را سیاه می‌سازند. با این‌همه، بعضی از این جهانگردان نتوانسته‌اند، به‌طور غیر مستقیم اطلاعاتی کسب بکنند.»^۱

۱. هائری ماسه، معتقدات و آداب ایرانی، ترجمه مهدی روزین‌نور، ص ۱۱۹ و ۱۲۰

در سفرنامه شاردن، شرق‌شناس غربی چنین می‌خوانیم: در نظر ایرانیان هرچه رنگ رویش و موی سر و مژگان و ابرو سیاه‌تر باشد، بهتر و پسندیده‌تر است. ابروان چندان‌که انبوه‌تر و پرپشت‌تر و به‌هم پیوسته‌تر باشد، به چشم‌ها زیباتر می‌نماید. زنان عرب غالباً از این‌گونه ابروان نصیب دارند. آن دسته از زنان ایرانی که از داشتن ابروان پرپشت و پیوسته به‌هم محرومند، و ابرویشان باریک و کم‌رنگ و کم‌پشت است، با ساده‌ای سیاه‌رنگ این نقیصه را از میان برمی‌دارند.

«در باره زیور انگشتری می‌توانم به تحقیق بگویم که در هیچ نقطه روی زمین زنان به قید بانوان ایرانی انگشتری به کار نمی‌برند. به‌طور کلی می‌توان گفت هر بانوی ایرانی چند انگشتری به انگشتان خود دارد.»^۱

۱. شاردن، سفرنامه شاردن، ترجمه آقان‌بها، ص ۸۹ و ۹۰

سفرنامه شاردن

کدام استندارد؟
کدام زیبایی؟

دوران قاجاریه

۱۳

سفرنامه هانری رینا

در سفرنامه «از خراسان تا بختیاری» که هانری رنه دالماسی نگاشته و مشتمل بر طرز زندگی ایران از زمان قدیم تا پایان سلطنت قاجاریه است، چنین می‌خوانیم: آرایش صورت و پلک‌های سرمه کشیده توانایی و تسلط خاصی به او می‌دهد. زن ایرانی ملبس به کلیجه و چهارقد، ترکیب چشم او بسیار جالب توجه است، عنبیه زیبا و قرنیه کهربایی و مردمک سیاه‌رنگ چشم، کیفیت خاصی به صورت می‌دهد.

ابروان تا شقیقه‌ها امتداد یافته و قوس‌های هندسی منظمی تشکیل می‌دهند و در بالای بینی توسط یک خال مصنوعی از هم جدا می‌شوند... رنگ صورت عموماً مانند شیر سفید است و اگر این سفیدی طبیعی نباشد با آرایش آنرا به همان رنگ در می‌آورند.

همچنین گاسپارد روویل سفرنامه‌نویس فرانسوی می‌نویسد: "من می‌توانم اطمینان بدهم که در مقام مقایسه نه تنها زن‌های گرجی و چرکسی، بلکه هیچ نژادی نمی‌تواند از نظر تکامل به پای زن ایرانی برسد"

کدام استندارد؟
کدام زیبایی؟

وصف
زیبارویان
در شاهنامه

۱۴

فردوسی در شاهنامه ضمن بیان داستان رستم و سهراب و آمدن دختر پادشاه سمنگان به بالین رستم یک صورت زیبا را چنین ترسیم می‌کند:

دو رخ، چون عمیق یمانی به رنگ
دهان، چون دل عاشقان گشته تنگ
بناگوش تابنده خورشیدوار
فروشته دو حلقه گوشوار

در جای دیگر، فردوسی در وصف معاشقه زال و رودابه، صورت زیبای دختری را نقاشی می‌کند:

همی می‌چکد گویی از روی او
عبیر است، یکسر مگر موی او
ز سر تا به پایش گل است و سمن
به سرو سهی بر سهیل یمن
بت آرای چون او نبیند به چین
بر او ماه و پروین کند آفرین

همچنین در شاهنامه فردوسی ضمن بیان عشق ورزی رودابه و زال، مناظری از خودآرایی زنان و دل‌بستگی آنان به زیبایی‌های طبیعت توصیف شده است:

به دیبای زومی بیاراستند
سر زلف بر گل پیاراستند
برفتند هر پنج تار و دبار
به هر بوی و رنگی چو خرم بهار

حجرت زنی
دل‌بسته
آب‌های
زیبای طبیعت

هفت قلم
آرایش در
شعر حافظ

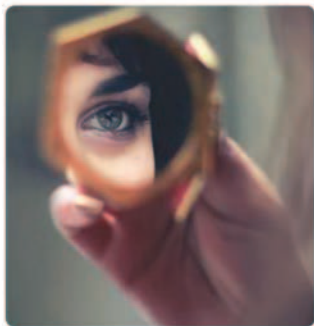
۱۵

عروس دولت تو باد هفت و نه کرده
به بام قصر جلال تو تا ابد مسکون

«هفت قلم آرایش» وسایلی جهت آرایش کامل بانوان بوده که عبارتند از: «سرمه»، «نگار» (یا حنا)، «سفیداب»، «سرخاب»، «وسمه»، «زَرک» و «خال» که در برخی کتب «قلیا» (یا عطر) به جای «زَرک» آورده شده است.^۱ زنان، در عروسی‌ها و مهمانی‌ها خود را هفت قلم آرایش می‌کردند. در این مورد، به آن‌ها می‌گفتند: «هر هفت کرده».

مراد از هفت و نه، این است که زنی غیر از هفت قلم آرایش، نه وسیله زینتی دیگر نیز برای آراستن خود به کار برد، به نام: سرآویزه، گوشواره، سلسله، حلقه پنبی، گلپنسد، بازوینسد، دست برنجن، انگشتر، خلخال.^۲

۱. دکان مستجاب ندیس، هفت قلم آرایش نوزاد آرایش اولیاد، مغانه کتاب هنر، ص ۷۴ و ۷۵، ص ۷۱.
۲. برهنس اراغی، تاریخ اجتماعی ایران، ج ۳، ص ۳۳۳.

کدام استنداره؟
کدام زیبایی؟

۱۶

توجه به
زیبایی در
شعر سعدی

همان گونه که سعدی نشان می دهد نخستین و یکی از مهم ترین ملاک های انتخاب همسر در جامعه او، زیبایی و خوبرویی بوده است. این ملاک هم از جانب مردان مهم شمرده می شد و هم از سوی زنان.

دختری که همسر پیرمردی شده بود، سرانجام طلاق گرفت و سپس با جوانی تند، ترشروی، تهی دست و بدخوی ازدواج کرد. جور و جفا می دید و شکر نعمت حق می گفت که «الحمد لله از آن عذاب الیم برهیدم و بدین نعمت مقیم برسیدم.»

با این همه جور و تندخویی
بازت بکشم که خوبرویی

... بوی پیاز از دهن خوبروی
خوب تر از بوی گل از دست زشت

سعدی می گوید: مردی دختری داشت به غایت زشت روی که با وجود جهاز و نعمت، کسی به ازدواج با او رغبت نشان نمی داد. سرانجام به نکاح نایبایی درآوردند. طبیعی پیدا شد که دیده نایبنا درمان می کرد. پدرزن را گفتند: چرا داماد را معالجه نکنی تا یبنا شود؟ پاسخ داد: «ترسم که یبنا شود و دخترم را طلاق دهد. شوی زن زشت روی نایبنا به!»

۱- کلام سعدی، ج ۱، نشر چشمه، تهران، ۱۳۸۵، ص ۱۰۰

انسان دوست دارد قیافه‌اش زیبا باشد، نامش زیبا باشد، جامه‌اش زیبا باشد، خطش زیبا باشد، خیابانش و شهرش زیبا باشد، مناظر جلوی چشمش زیبا باشد و خلاصه می‌خواهد هاله‌ای از زیبایی تمام زندگی‌اش را فراگیرد.^۱

۱. برناردینا سلتو، سینه‌به‌آغ، ص ۲۱۱

۱۷

فصل دوم

دختر
جمله
زیبای

یونانیان قدیم در مورد این سؤال که زیبایی چیست، نظر خاصی دارند و در مورد زیبایی‌شناسی گفته‌اند: «زیبایی‌شناسی تجلی و جلوه زیبایی در طبیعت و در هنر است.» در گفتارهای افلاطون، واژه «زیبایی» عموماً و در عین حال دقیقاً به آن امری اطلاق می‌شود که ما به آن «کمال» می‌گوییم. کریستین مورگن اشترن می‌گوید: «همه آنچه را که انسان با عشق نگاه کند، زیبایی است.» آنتوان فرانس می‌گوید: «به عقیده من ما هرگز به درستی نخواهیم دانست که چرا یک شیء زیباست.»^۱

۱. آنتوان فرانس، عشق، ص ۱۱۱

۱۸

فرموله برای زیبایی

خانم کارولین کروس میز، استاد فلسفه
دانشگاه بو فالو - دانشگاه دولتی نیویورک -
چنین می گویند:

«زیبایی چیست؟ هرگاه کسی چیزی را زیبا می خوانند، به چه چیز اشاره دارد؟ این روند همیشه سردرگمی یا یک چیستان را پدید می آورد، چون ماه های زیبایی آن چنان گوناگون اند که پیدا کردن ویژگی یکتایی که همگی در آن همراه باشند، دشوار است.

یک شعر زیباست، قو زیباست، یک ترانه، یک ژست، یک آدم هم زیباست. به باور برخی از فیلسفهانان به ویژه افلاطون، ویژگی ای که همه چیزهای همانند دلرای آن هستند و به سبب آن زیبا هستند، زیبایی نام دارد.»^۱

زیبایی چیست؟

آیا همان طور که در شیمی برای امور مادی فرمول معین می کنند، برای زیبایی نیز فرمولی وجود دارد؟ پس آیا زیبایی را می توان تعریف کرد که چیست؟ نه، نمی توان!

۱. برنارد شو، مجموعه آثار، ج ۱، ص ۳۶۱

زیبایی،
نعمت الهی

خداوند متعال می فرماید: «آلَهِی
أَحْسَنَ كُلِّ شَیْءٍ خَلَقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ
الْإِنْسَانِ مِنْ طِینٍ»^۱ «او همان کسی
است که هر چه را آفرید، نیکو
آفرید و آفرینش انسان را از گل آغاز
کرد.»

۱. سوره نبطه، آیه ۲

أَحْسَنَ كُلِّ شَیْءٍ خَلَقَهُ

این جمله سه معنی شده است:

- ۱- محکم و استوار آفرید.
- ۲- پیش از آفرینش می دانست چگونه بسازد، بی آن که کسی به او بیاموزد.
- ۳- هر چیزی را به حکمت و خوبی آفرید، و این معنی می فهماند که خدا کفر و زشتی ها را نیافریده است.

در آیه شریفه دیگری، زیبایی در آفرینش چنین بیان شده است: «لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ»^۱ «که ما انسان را در بهترین صورت و نظام آفریدیم.»

۱. سوره نین، آیه ۱

خدایی که هر چیز را آفرید
به نیکوترین وجه گردش پدید
بین کادمی را به روز نخست
ز خاک و گلی پاک کردی درست!

۱. سوره نبطه، آیه ۲

معیار زیبایی

۲۰

معیار زیبایی زن

معیار زیبایی و زشتی اندام یک زن مثل همه مواردی که با ذوق آدمی سر و کار دارد، در تغییر است و متناسب با ادواق مختلف در یک جامعه^۱.

همان گونه که صائب تبریزی سروده است:
زشت در مرتبه خویش کم از زیبا نیست
هر چه را می نگری حسن خدایی دارد

حتی ممکن است فردی در نظر کسی زیبا باشد و در نظر دیگری زشت. درباره لیلی و مجنون گفته شده: «لیلی در نظر دیگران دختر زشتی بود، اما در نظر مجنون، زیبا!» پس صفت زیبایی، یک خصوصیت نسبی است!

۱- احمد مطهری، سبای زخم قلب صائبر و شطرنج لیلی، ص ۶۸.

لیلی تا زیبا
معشوقه‌ی
مجنون

زیبایی در
نگاه توست

**گابی شوستر، نویسنده اروپایی در کتاب
دنیای دختران چنین می گوید:**

«در واقع زیبایی در نگاه توست، نه در چیزی که به آن نگاه می کنی...
. یک کار هنری ممکن است، تو را تحت تأثیر قرار دهد و تو را به وجد آورد و کار دیگر هیچ تأثیری در تو نگذارد.»^۱

۱- گابی شوستر، دنیای دختران ترجمه کاوود تهرانی، ص ۸۱

**در کتاب توحید مفضل - که املائی امام جعفر
صادق (علیه السلام) است و در آن به مباحث
خداشناسی پرداخته شده - در مورد این مطلب
که بر روی مرد «ریش» می روید و صورت زن
از آن پیراسته می ماند، چنین می خوانیم:**

از آن جا که خداوند حکیم و والامرتبه، مرد را
قیم و مراقب زن قرار داد و زن را تابع و جفت او
گردانیده، به مرد «ریش» داد تا عزت و جلالت
و هیبت او افزوده شود و به زن نداد تا زیبایی
صورت، شادابی، طراوت و ظرافت او که برای
خوشی و هم بستری آنان مناسب تر است، نگاه
داشته شود.^۱

۱- مفضل بن عمر مفضل، شکرهای الهی (در ترجمه توحید مفضل) ترجمه مطهر علی موزان، ص ۱۲۸

کدام استایل دارد؟
کدام زیبایی؟

۲۲

خرد زنان
در زیبایی
آن هاست

بهره‌گیری زن از زیبایی‌های
ظاهری و وجودی‌اش در تمام
مراتب باید به گونه‌ای باشد
که جلوه‌گاه و محل ظهور عقل
باشد.

یعنی استفاده او از صورت و
اندام زیبایش، از زیبایی شهوی
و غریزی‌اش، بهره‌گیری او
از عاطفه و محبت و احساس،
روی آوردنش به آرایش بدن
و لباس، حرکت‌های لطیف
اندام، ظرایف گفتار و اعمال و
توجهش به جایگاه ممتازش و...
آیه و نشانه عقل او باشد.^۱

امام علی (علیه‌السلام) فرمود:
"خرد زنان در زیبایی آنان، و
زیبایی مردان در خردهایشان
قرار دارد."^۱

۱. معجم‌المنیر، ترجمه شیخ محمد باقر انصاری، ترجمه عبدالعزیز محمد بن محمد باقر، ج ۱، ص ۱۸۱.

جلوه‌گاه
محل ظهور
عقل

زن، دل خواه مرد است

خداوند جسم و جان زن را به گونه‌ای
آفرید که مطلوب مرد باشد.

زن با عاطفه و احساسات بی‌نظیر خود؛
با خنده‌ها، گریه‌ها و ناز و کرشمه
خویش، مرد را اسیر خود و خود را
مطلوب و محبوب مرد می‌سازد.

۱. آصف حسینی و دیگر نویسندگان، حدیثی در حدیث‌ها، ص ۲۱۹ و ۲۲۰

زیباترین
ماده آرایش
است

«الْمَرْأَةُ رَيْحَانَةٌ وَ لَيْسَتْ بِقَهْرْمَانَةٌ» یعنی
زن گل است. در این نگارش، زن یک
موجودی است رفیق، مظهر زیبایی و
لطف و رقت. و مرد به این چشم به
او می‌نگرد. محبت او را در این قالب
ترسیم و مجسم می‌کند.

۱. تمام مظهر رحمتی، نباتات در محیط طبع در تاریخ ۷ شهریور ماه ۱۳۸۱، برگه اول از روز و بارش هفت حلقه، ص ۸۹ و ۸۸.

در این خواهش طبیعی، اعتدال معتبر است، چه اگر دلربایی زن از این اندازه بیشتر شود و زن بخواهد از هر بیننده‌ای دل ببرد، انحرافی زشت و ناپسند خواهد بود.^۱

دکارت می‌گوید، یک زن زیبا قدرتش از یک قشون فاتح بیشتر است.^۲

۱- سید رضا صدر، روزانی، به اهتمام سید باقر حسروشناس، ص ۱۶۱.
۲- بولف تالاس، از یک قشون، ص ۹۰.

خانم جینالمبروزو (G. Lombroso)، روانشناس معروف ایتالیایی می‌گوید: «یکی از تمایلات عمیق و آرزوهای اساسی زن آن است که در چشم دیگران اثری مطلوب بخشیده و به‌وسیله حسن قیافه، زیبایی اندام، موزون بودن حرکات، خوش آهنگی صدا، طرز تکلم و بالأخره شیوه خرام خود، مطبوع طبع واقع گشته، احساسات را تحریک نموده و دیگران را مجذوب سازد.»^۱

۱- جینالمبروزو، جینالمبروزو، ص ۱۰۰.

دل‌ربایی
مقدمه
دل‌خواهی

تبرج عبارت است از آشکار کردن زیبایی و نشان دادن زیبایی‌های صورت و اندام و اجزای تحریک کننده.

لهی خداوند از تبرج

خداوند متعال می‌فرماید: «وَقَرْنَ مِنَ يَبُوتَكُنَّ وَلَا تَبْرُجْنَ تَبْرُجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ وَأَقْسَمَ الصُّلُوةُ وَآتَيْنَ الزُّكُوةَ وَأَطَعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا»^۱

همچون دوران جاهلیت نخستین (در میان مردم) ظاهر نشوید، بدون شک این یک حکم عام است، و تکیه آیات بر زنان پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله) به عنوان تأکید بیشتر است، درست مثل این‌که به شخص دانشمندی بگوییم تو که دانشمندی دروغ مگو، مفهومش این نیست که دروغ گفتن برای دیگران مجاز است، بلکه منظور این است که یک مرد عالم باید به صورت مؤکدتر و جدی‌تری از این کار پرهیز کند.^۲

جاهلیت اولی

منظور از «جاهلیت اولی» همان جاهلیتی است که مقارن عصر پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله) بوده، و به‌طوری‌که در تواریخ آمده، در آن موقع زنان حجاب درستی نداشتند و دنباله روسری‌های خود را به پشت سر می‌انداختند، به طوری که گلو و قسمتی از سینه و گردن‌بند و گوشواره‌های آن‌ها نمایان بود.^۳ این تعبیر نشان می‌دهد که جاهلیت دیگری همچون جاهلیت عرب در پیش است که ما امروز در عصر خود آثار این پیش‌گویی قرآن در دل‌های متمدن مادی را می‌بینیم.^۴

۱- سوره احزاب، آیه ۳۳.
۲- ناصر مکارم شیرازی، تفسیر نورالعین، ج ۱، ص ۳۹ و ۳۸.
۳- ابن‌عسقلان، بابی در کتب تفسیر نورالعین، ص ۴۰.
۴- ناصر مکارم شیرازی، تفسیر نورالعین، ج ۱، ص ۳۹.

کدام استندار؟
کدام زیبایی؟

افراط و تفریط در خودنمایی

۲۶

بیماری خودنمایی

این‌ها سه دسته هستند:
الف) خفیف، افرادی هستند که با پوشیدن لباس‌های عجیب و غریب و یا انتخاب رنگ‌های تند و زننده، توجه دیگران را جلب می‌کنند.
ب) متوسط، بیرون گذاشتن قسمتی از بدن (ج) حاد، منحرفین (برهنگان)؛ بیماری خودنمایی در زنان مشهورتر است.^۱

ویکتور هوگو، ادیب مشهور فرانسوی می‌گوید:
«قطعا زیباترین دختر، دختری است که به زیبایی‌اش نبالد و ارزش خود را در آن نداند.»^۱

^۱ دکتر سعید صفی‌خانی در «دیده‌های روان‌شناختی در جامعه‌شناسی» ص ۱۵۴

تفسیر جنسی
در عرصه
عمومی

خودنمایی
زن

خودنمایی زن و تفسیر
جنسی در عرصه عمومی

مناسفانه بروز همه گونه حالات
عشوه‌گری و خودآرایی زنان
در مناظر عمومی در نظر مردان
عادی و ناآگاه، معمولاً تفسیر جنسی
می‌شود.

بدین معنا که خودنمایی و خودآرایی
و عشوه‌گری زن در نظر آنان مترادف
است با انحراف و تمایلات جنسی و
شهوانی؛

درحالی که آنچه به عنوان ابتذال در پوشش و آرایش در زنان مشاهده
می‌کنیم، بسیاری اوقات، ناشی از حس خودنمایی و ابراز وجود در میان
همجنسان است و در بسیاری از موارد انگیزه اصلی عشوه‌گری افراطی
و بیمارگونه زن، معلول بی‌توجهی مردان آنها به آنان و سرخوردگی
عاطفی است.^۱

انحرافات جنسی و فشار روانی

پدیداری انحرافات جنسی
و فشار روانی در جنس مخالف

در قرون وسطی مردم اروپا، طنازی و عشوه‌گری زن در مجامع را سحر و جادو می‌دانستند، زیرا موجب سلب اراده و اختلال روحی مردان می‌شود، به طوری که اگر شخصی زنی را در خواب می‌دید،

پس از بیداری به محکمه شکایت می‌برد و قاضی نیز آن را به عنوان جادوگری که حتی در عالم خواب در صدد اغوای مردان بوده است، به اشد مجازات، از جمله ضرب و جرح و سوزاندن گیسوان و بریدن برخی اعضای بدن محکوم می‌نمود.^۱

نااوم میخیلویچ خوداکف، پزشک و جامعه‌شناس شوروی می‌گوید: «کسی شک ندارد که به تماشای همگان گذاشتن جنبه‌های لذت‌بخش زندگی محرمانه انسان، انسان را تا سطح حیوانات پایین می‌آورد.»^۱

۱. نااوم میخیلویچ خوداکف، مسائل جنسی و روانی، جامعه‌شناسی جنس، ص ۲۱

نفوذ غربی ها بر استاندارد زیبایی

۲۹

فصل چهارم

خانم نانسی لوانت
در نوشتار خود با عنوان تازاج
فرهنگی زنان آمریکایی چنین
می گوید:

آن قدر مصنوعی می شویم که دیگر
خودمان نباشیم؟ و آیا این فرهنگ
مضحک را به دختران و نوه هایمان تحمیل
خواهیم کرد؟ آیا هزینه جراحی پلاستیک
آن ها را تأمین می کنیم تا به آن ها ثابت
کنیم که ما نیز هم چون فرهنگ مان
آن ها را زشت می بینیم؟ کسی می خواهیم
نگاهی به آینه بیندازیم و بفهمیم که به
اندازه کافی زیبا هستیم.»^۱

۱. نانسی لوانت، تازاج فرهنگی زنان آمریکایی، ترجمه مریم سعادی، هیرشپد، شرکت انتشار آژدی رانی، ص ۱۵۵ و

سال ها است فرمولی برای به
اصطلاح وزن طبیعی وجود
دارد: اندازه قد منهای صد، وزن
مناسب باید ده یا حتی پانزده
درصد کمتر از آن اندازه باشد.
دانشمندان آمریکایی «جدول
سایز بدن» تهیه کرده اند که
اندازه قد فرد را به اصطلاح به
سطوح مختلف تقسیم کرده اند.

به اندازه
کافی زیبا
هستیم

اندازه قد خود را در خودش
ضرب کن و بعد بر وزن واقعی
خود تقسیم کن.

کدام استندارد؟
کدام زیبایی؟

زنان بدانند
دختران
بخوانند

۳۰

دکتر کریستین نورتراب (CHNorthrup)
چنین می گویند:

«اگر قرار باشد مرتب با معیارهای پیشنهاد شده از طرف دستگاه ارتباط جمعی خود را مورد قضاوت قرار دهیم، تمام مدت با جسممان در جنگ و ستیز خواهیم بود.»

ملکه زیبایی
ملکه زیبایی

سال ۱۹۸۰ وزن «ملکه زیبایی آمریکا» از صد و سی و چهار پوند (واحد وزن در انگلستان برابر با ۴۵۳ گرم) در سال ۱۹۵۴، به صد و هفده پوند تنزل پیدا کرد. بیست و پنج سال پیش، ملکه زیبایی اندام آمریکاهشت درصد کمتر از زن متوسط آمریکایی آن زمان وزن داشت، در حالی که امروز، مدل زیبایی اندام ایده آل، بیست و پنج درصد کمتر از زن متوسط آمریکایی وزن دارد.^۱

۱. کریستین نورتراب، جنون، جنون، ترجمه نورالهدایت نجات، ص ۲۹۹.

عشق جنسی
دائماً نیست

خانم وندی شلیت به نقل از کانت می گوید، عشق جنسی، معشوق را تنها به چشم یک شیء اشتها آور می نگرد. به محض این که معشوق در اختیار گرفته شد و آن رغبت آرام گردید، دیگر دور انداخته می شود. مثل دور انداختن لیمویی که کاملاً مکیده شده باشد.^۱

۱. وندی شلیت، طبیعت و آگاهی، ص ۲۰۲ به جنس از مترجمین، ص ۲۸

خانم دکتر نوال السعداوی،
نویسنده فمینیست مصری چنین
می گوید:

«زیبایی حقیقی، زیبایی زنی است که جز خود نباشد، زنی که برای به دام انداختن شوهر، خود را به ظاهری که در واقع متعلق به او نیست، نیاراید و سپس از بیم بی وفایی و از دست دادن شوهر، شخصیتی دروغین را به عاریت نگیرد... زیبایی به اندازه باسن، چربی زیر برجستگی ها و یا آرایش نیست، بلکه پیش از هر چیز مدیون قدرت تفکر، سلامت جسم و کمال نفس است.»^۱

۱. نوال السعداوی، پند و اندرز برای زنان، ترجمه محمد عروسی و رحیم مرادی، ص ۱۶۷

کدام استندارد؟
کدام زیبایی؟

۳۲

خودمان را با
ستارگان سینما
مقایسه نکنیم

یاد بگیرید که با
خودتان به همان
صورتی که واقعا
هستید، کنار بیایید
و زندگی کنید.

دکتر میریام استاورد، نویسنده
آموزشگری می گوید:

«هیچ دختری نباید فکر کند
که باید با ستارگان عالم هنر و
سینما مطابقت داشته باشد، خوب
است به یاد داشته باشید که
یکی از دلایل این که هنرپیشه‌ها
در عکس‌ها یا در فیلم‌ها
زیبا به نظر می‌رسند، استفاده
از حقه‌های فنی، نورپردازی
مناسب و آرایش است و شاید
اگر از زاویه دیگری به آن‌ها
نگاه کنید به آن زیبایی نباشند.»

ببخودتان
اعتقاد داشته
باشید

کدام استندارد؟
کدام زیبایی؟

۳۳

دنیای دختران

**خانم ساندرز فورسایت،
فاراغ‌التحصیل دانشگاه هاروارد
می‌گوید:**

هیچ نوع رژیم غذایی یا پیدا کردن هیچ راه حلی، استخوان‌بندی او را تغییر نخواهد داد. ضمنا رژیم غذایی شدید پیامدهای خطرناکی دارد. متخصص تغذیه در مدرسه باله آمریکا عقیده دارد که بدن مردمی که کم وزنی شدید دارند، کم کم شروع به استفاده از عضلات قلب می‌کند.^۱

«این فوق‌العاده مهم و حیاتی است که شما درباره سلامت جسمی و روحی و تصاویر غیرواقعی که در رسانه‌های گروهی تبلیغ می‌شود، با دخترتان صحبت کنید. مسلم است که شما دل‌تان نمی‌خواهد او ازدیاد وزن داشته باشد ولی او باید این حقیقت را هم بداند که

۱. ساندرز فورسایت، مدرس‌الای‌شیمی‌های دختران ترجمه نوراله‌نعت سادات، ص ۲۹۹

۱. چهره: پیامبر گرامی اسلام (صلی‌الله‌علیه‌وآله) فرموده‌اند: «نیکی موی؛ نیکی روی؛ نیکی زبان دارایی است و دارایی هم دارایی است.»^۱

۲. اندام: اندام زیبا همچون چهره زیبا از نعمتهای الهی است که دارای معیار و ضوابطی قطعی و قالب خاصی نیست. از این رو می‌بینیم چاقی و لاغری همراه با قامت بلند یا کوتاه‌قدی، دست، پا و انگشتانی لاغر یا پرگوشت، کوچک یا بزرگ، استخوان‌بندی ظریف یا درشت، ساق پا و آرنج‌هایی کوتاه یا دراز، پوست سفید، صورتی، تیره و... هر کدام طرفدارانی از منظر زیبایی‌شناسی دارند.^۲

۳. لباس: لباس به مثابه خانه نخستین و اختصاصی هر فرد و دارای کارکرد چند جانبه و اهداف چند منظوره است. حفاظت از سرما و گرما، پوشاندن اعضای بدن و اعطای زیبایی و آراستگی، از جمله فواید لباس به شمار می‌رود.^۳

۱. بی‌نقصانه از همه اوقاتم پاینده من ۱۱۶.
۲. آثار طبری، باب ۶۶.
۳. معاد من ۱۹.

به قول عطار نیشابوری:
گل اگر چه هست بس صاحب جمال
حسن او در هفته ای گیرد زوال

مارابل مورگان در کتاب "زنان بدانند،
دختران بخوانند" چنین آورده است:

هر زنی می داند روزی پیر می شود. با این
همه، هنگام خداحافظی با جوانی شوکه
می شود. گذشت زمان، چهره اش را پرچین
و چروک می کند. نترسیدن از پیری، یکی
از ویژگی های زنی کامل است؛ زیرا او در
جایگاه یک انسان، طرحی را اجرا می کند
که خداوند برای زندگی اش تدارک دیده
است؛ خداوند زندگی را چنان بزرگ آفریده
است که نباید لحظه ای از آن را با نالیدن
از پیری و چاقی هدر داد.^۱

۱. مارابل مورگان، زنان بدانند، طرز برخورد نرسیده انسان سفستان کوی، ص ۳۸

کدام استندارد؟
کدام زیبایی؟

زیباگرایی،
هدف
نهایی انسان
نیست

۳۶

قرآن این نوع زیباگرایی را که بخواهد، هدف نهایی و اصلی انسان قرار گیرد، محکوم می‌کند و فرد مدفون شده در محسوسات و زیبایی‌های حسی را موجودی بی‌ارزش معرفی نموده، از حالات درونی آن‌ها پرده برمی‌دارد. خداوند متعال می‌فرماید: «زندگی دنیا برای کافران زینت داده شده است، از این رو افراد باایمان را (که گاهی دست‌شان تهی است)، مسخره می‌کنند، در حالی که پرهیزگاران در قیامت، بالاتر از آنان هستند (چرا که ارزش‌های حقیقی در آنجا آشکار می‌گردد، و صورت عینی به خود می‌گیرد) و خداوند، هر کس را بخواهد، بدون حساب روزی می‌دهد.»

ارزش‌های
حقیقی

به گفته لوی اشتروس، دانشمند انسان شناسی بعد از مرتفع شدن نیازهای اولیه در میان انسان‌ها یک نیاز اساسی به نام (نیاز مورد توجه واقع شدن) مطرح می‌گردد، یعنی این که انسان‌ها به هر طریقی می‌خواهند مورد توجه دیگر هم‌نوعان خود قرار بگیرند و برای رسیدن به این نیاز سعی در ایجاد تفاوت و گاهی هم‌رنگی با دیگران دارند.^۱

مد (mode) لغتی فرانسوی، به معنی روش و طریقه موقت که طبق ذوق و سلیقه اهل زمان، طرز زندگی و لباس پوشیدن و غیره را تنظیم کند.

۱. طرکتر معطاد، لغت‌نامه معطاد (بر نظر معطاد مبین و سید صفر شهیدی)، ص ۲۵۱

۱. کلا شیح مفل، جوان و مدگرایی، مباحث و مباحث اجتماعی ایران، ص ۱۹۰، ص ۳۸

مد بیشتر به معنی ظاهر لباس است. پوشاک از نخستین نیازهای انسان است و نوع آن را جامعه، زمان، آب و هوا، توانایی اقتصادی و شوون اجتماعی تعیین می‌کند. قدیمی‌ترین نمونه مد در جهان مدل لباس بوده و افراد و گروه‌هایی می‌کوشیدند، از این راه به نوآوری دست بزنند.^۱

۱- سید محمد حنیف‌نسان و فاطمه زاهدی، آسیب‌شناسی راهبردی فرهنگ بر تکرارهای مابعداراد، فصلنامه مطالعات زبان و فرهنگ، شماره ۱۲، ص ۳۲

نزدیک به پنج هزار سال پیش، مصری‌ها چیزهایی شبیه کفش ساخته بودند.

پاشنه‌های ضد سلامت

مطالعه‌ای که سال ۲۰۱۱ میلادی در دانمارک انجام شد، نشان داد که چند سال استفاده از کفش‌های پاشنه بلند، خطر بیماری استئوآرتریت (جوش خوردن استخوان‌ها و مفاصل به هم و از کار افتادن آن‌ها) را تا شش برابر افزایش می‌دهد.^۱

از سال ۱۹۱۰ که تجارت جهانی شکل گرفت و کشتی‌ها و هواپیماها محموله‌ها را از این سر دنیا به آن طرف می‌بردند، فرهنگ کفش دنیا نیز در هم و برهم شد و کفش‌ها شکل بین‌المللی به خود گرفتند. هنوز هم در خیلی از کشورها مردم به دلیل گرمی هوا، پابرهنه راه می‌روند، مثل هندی‌ها، بنگال‌ها یا مردم اوگاندا.^۱

۱. مد آری؟ مد ۲۰، مدفاد، فصلی از ژورنال، شماره ۸۰ (پایان ۲۰۰۸)، ص ۲

۱. کفش‌های پاشنه بلند با پای شما چه می‌کنند؟ مجله زندگی روزگاری، فر ۱۳۳، ص ۸۳

پاشنه‌های
ضد
سلامت

خاندان پهلوی و وارد کردن مد غربی

شمس دختر بزرگ و محبوب رضاشاه سال ۱۳۱۳ با مادر بانفوذ خود تاج‌الملوک و خواهر کوچکترش راهی سوئیس شد تا به دیدار برادر بشتابد.

در این زمان آنها از سوی سلاطین اروپایی مسورد استقبال قرار گرفتند و با خانواده‌های بزرگ اروپایی رفت و آمد کردند. سفر دوم آنان به اروپا تغییرات شگرفی در روحیات آنان پدید آورد. با استفاده از لباس‌های مد غربی، به پا کردن چکمه و پالتو و بارانی‌های مختلف مظهر شیک پوششی و زیبایی در جامعه (خانواده‌های درباری و اشراف) شدند و به‌این ترتیب با گرایش پاره‌ای از خانم‌های مرفه به تقلید از این سیستم، مقدمات رواج تفکر غربی و غرب‌گرایی را فراهم ساختند.

برخی تاریخچه مد در ایران را از دربار قاجارها می‌دانند. ناصرالدین شاه به دخترش تاج‌السلطنه -زمانی که هنوز بچه بود- امر می‌کرد، لباس‌های اروپایی ترجیحاً صورتی و سفید بپوشد. بعدها لباس‌هایی که وی در نامزدی و مهمانی‌های عروسی‌اش پوشید، ساخته شده از ابریشم صورتی با ساتن سفید بود که با نور سر به سبک عروس‌های اروپایی کامل می‌شد.

۱. فاطمه حسینی صورت مدعول در زمان قاجار، سال ۱۲۷۷ هـ. ق. ص ۳۰۷

۱. فلور کسری، بازی‌نمود خاندان پهلوی، ص ۴۰

چه چیزی را از غرب آوردند؟

یک روز عده‌ای غرب‌زده چشم‌های خود را بستند و گفتند، ما باید همه چیز را از غرب بگیریم. آن‌ها چه چیزی را از غرب گرفتند؟ یکی از خصوصیات خوبی که اروپایی‌ها دارند، خطرپذیری است؛ منشأ عمده موفقیت‌های آن‌ها این بوده است.

آیا غرب‌زده‌های ما این را گرفتند و به ایران آوردند؟ آیا ایرانی‌ها ریسک‌پذیر شدند؟ خصوصیت خوب دیگر آن‌ها عبارت از پشتکار و از کار نگریختن است؛ آیا آن را به ایران آوردند؟ آیا این روحیه تلاش‌خستگی‌ناپذیر فقط برای علم را به ایران آوردند؟

این‌ها بخش‌های خوب فرهنگ غربی بود؛ این‌ها را که نیاوردند؛ پس چه چیزی را آوردند؟ اختلاط زن و مرد و آزادی عیاشی و پشت میزنشینی و ارزش کردن لذات و شهوات را آوردند!

ختلاط زن و مرد و عیاشی

۱. مقام معظم رهبری، جون از سفر رهبری، ص ۳۳ و ۳۴

سودجویان
دنیای مد

سودجویانی که با ترفند، زنان را به امید زیبایی به بازار کالاهای جنسی خود می‌کشانند و بدین وسیله به انباشت هر چه بیشتر سرمایه می‌پردازند، به سه دسته عمده تقسیم می‌شوند.

۱. آن‌هایی که به دستکاری در اندام زنانه پرداخته و آن را به قالب **مد** روز درآورده و سود می‌برند.

۲. آن‌هایی که پوست و این اندام دستکاری شده را با **لوازم آرایشی**، رنگ‌ها، لوسیون‌ها، امولسیون‌ها و عطرها می‌آرایند.

۳. آن‌هایی که به اندام دست‌کاری شده لباس‌های مد روز می‌پوشانند و آن را با **جواهر** زینت می‌دهند.^۱

۱. پروین رفیق، مسأله زنان و روش مارکتینگ‌ها، جغرافیه جنس، پروین رفیق، ساری آتشی و انور، آرژانتی، سده و پهلوانی، زینتی، ترجمه اشفاق بلعسوی، ص ۱۱۲-۱۱۹.

گریزه خودآرایه و شکلارچه گری درون

۴۳

خانم دکتر نوال السعداوی،
نویسنده فمینیست مصری
می نویسد:

بازار همیشه مملو از کالاها بی
است که باید به فروش روند و
خوشبختانه بدن زن زوایای بسیاری
دارد که ذوق «سکس شناسان»
جدید را در این راه برمی انگیزد.
زنان بومی حسرت زده‌ای که
به جست‌وجوی آخرین مدها
مشتاقانه از این سو به آن سو
می‌روند و جدیدترین مدهای
لباس و آرایش را دنبال می‌کنند

باخبر نیستند که چگونه از جوهر
انسانی تهی شده و خود را به اشیا
و یا حتی اجزایی از اشیا، بدل
کرده‌اند. آنان دیگر انسان‌های
کاملی نیستند، بلکه زیر فشار
بی‌وقفه جامعه سرمایه‌داری و
مردسالاری به کالاهای صرف
بدل شده‌اند... آنان گاه وسیله
تبلیغ‌اند در خدمت فرهنگ خرید
و مصرف؛ گاه ابزار لذت، هوسرانی
و ارضای جنسی.

گریزه
خودآرایه و
شکلارچه گری

لباس های
چسبان

خانم دکتر ناتالی راجرز، نویسنده کانادایی در کتاب زن شاداب می گوید:

«چند دقیقه ای به کار خود در پیروی از مد فکر کنید. ما ابروها را باریک و دراز درست می کنیم، مژه های مصنوعی می گذاریم، موهای صورت را می سوزانیم و موهای پا و زیر بغل را برمی داریم، موی سر را با مواد شیمیایی مضر تیره و روشن می کنیم. موهای صاف را فر و موهای مجعد را صاف می کنیم. کسانی که پوست های روشن دارند، زیر آفتاب آن را تیره می کنند (اما کسانی که با پوست تیره به دنیا می آیند، از نظر وضعیت اقتصادی و اجتماعی در تنگنا هستند).

در فرهنگ غرب تیپ مشخصی از چهره ای خوب، کمال مطلوب فرض می شود و این را همه به چشم می بینیم که زیبایی ظاهری به تنهایی می تواند بسیاری از دردها را بگشاید اما این که تا چه مدت می تواند کارساز باشد، سؤال دیگری است.»

۱. تالی راجرز، زن شاداب ترجمه علی اصغر شعاعی، ص ۹۱ و ۹۲

یکی از فرهیختگان ایرانی که سال‌ها در آمریکا زندگی کرده و در حال حاضر به ایران بازگشته، می‌گوید: «سال ۱۳۴۴ یکباره در ایران پوشش لباس نظامی مُد شد و شایع بود که در آمریکا این مد روز است. چون به این کشور سفر کردم، مظاهر این پوشش را دیدم، اما با یک تفاوت عمیق باطنی که از چشم ایرانیان پنهان مانده بود. آری پس از حمله نظامیان آمریکایی به ویتنام، در میان مردم این کشور موجی از تفرس، دربارۀ این دخالت پیدا شده بود و گروهی از جوانان برای تمسخر نظامیان آمریکایی، لباس نظامی می‌پوشیدند و به استهزای آنان می‌پرداختند. اما به راستی چه چیزی به ایران منتقل شده بود؟

در نمونه دیگری می‌گوید: «در سال‌های اخیر نوع آرایش سیاه‌پوستان به ویژه ورزشکاران آن‌ها این‌گونه است که دور سر خود را می‌تراشند. از سیاه‌پوستی در آمریکا پرسیدم که چرا این‌گونه. در پاسخ گفت، برای این که نشان دهیم از ضربات باتوم پلیس آمریکا چگونه سر ما کوبیده شده و صاف به نظر می‌رسد، اما ما که در ایران زندگی می‌کنیم، می‌توانیم درک کنیم تلقی جامعه جوان ما چگونه است؟

منبای استفاده از شلوارهای پاره نیز به پانزده سال پیش برمی‌گردد که یک جوان هجده ساله به نام جان استواک که شلوار پاره داشت، خجالت می‌کشید به خیابان برود و به همین دلیل سه نفر از دوستانش هم شلوارهای خود را پاره کردند و همراه او به خیابان رفتند. به این ترتیب شلوار پاره‌ای که نماد فقر بود، در جامعه اروپایی به مد اصلی تبدیل شد.^۱

مقایسه استندارد
زیبایی
غرب و شرق

مدباید حاوی
آموزه‌های
اسلامی - ایرانی
باشد

بی چون و چرا نپذیریم

یک انسان سالم و دارای حیات، نمی‌تواند قبول کند که دیگران بدون در نظر گرفتن سلیقه او، سبکی برایش در نظر بگیرند و او بدون چون و چرا آن را بپذیرد.

بہتر است، با ظهور یک طرح و سبک جدید در هر زمینه‌ای، آن را بسنجیم و با وضعیت فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی خود تطبیق دهیم و یا حتی در مواردی، خودمان با سلیقه زیبا و دوست‌داشتنی خود، مواردی به آن اضافه یا از آن کم کنیم و آن وقت آن را در زندگی پیاده کرده و به کار بندیم. ما می‌توانیم حتی در مواردی، مد جدید را اصلاً نپذیریم چون هیچ تناسبی با روحیه و وضعیت زندگی ما ندارد!

فصل ششم

۴۷

کتاب "آرایش، مد و بهره‌کشی از زنان" تبلیغ رژ لب
ماکس فاکتور را چنین توضیح می‌دهد:

«ماه سپتامبر، ماکس فاکتور (MaX factor) در روزنامه‌ای
آگهی درباره رژ لبی با «رنگ پایدار» چاپ کرد. در آن
گفته می‌شود برای این که مردها را دیوانه خود سازید،
رژ لب سیرد (See Red) را بمالید. این رژ لب با رنگ
سرخ پرمایه تند و با فام راستین خود می‌تواند به شما
زیبایی خیره‌کننده‌ای بدهد. برای ساعت‌ها با درخشش
آتش‌گون خود باقی می‌ماند.

با درخشندگی شگفت‌انگیز ماندگار، پریده و کم‌رنگ
نمی‌شود. همین امروز برای خرید آن به این‌جا بیایید.
تصویر همراه، دو مرد را پیشانی به پیشانی نشان می‌دهد
که بینی‌های خود را همانند دو ستاره خشمگین مسابقه‌های
کشتی به هم می‌فشارند و دختری که لبانش به رنگ
سرخ تنیدی آغشته شده، با گونه‌ای خشنودی ناشی از
چون آتش‌افروزی، زیر چشمی به آن‌ها می‌نگرد.

در این‌جا باز هم خاموشی مردم‌فریبانه‌ای را درباره ضرورت
اقتصادی مالیدن رژ لب می‌بینیم. حتی چیزی درباره این که
رژ لب، شما را جوان نشان می‌دهد، گفته نمی‌شود.
به هیچ روی تأکیدی بر این که رژ لب به شما کمک
می‌کند که کاری را به دست آورید و آن را نگاه‌داری نمایید،
نمی‌شود، بلکه تأکید بر این است که چگونه مردان را
دیوانه خود سازید.»^۱

تقلید
کمربنده
در آرایش

۱. حرف‌های بی‌گناه برای تیس و تازن، ژانل شاورهشن از زنان، ترجمه شنگ مفهومی، ص ۱۲۵ و ۱۲۷.

آراستگی،
حق انسان و
اجتماعی

۴۸

گابی شوستر نویسنده اروپایی عقیده جالبی دارد:

«مسلمان استفاده از لوازم آرایشی آن هم در کوچه و بازار حتی در مهمانی‌های خانوادگی به بهانه این که می‌خواهی از پوست خود محافظت کنی، غیر از یک حقه بچگانه چیز دیگری نیست. آرایش نه تنها تو را زیباتر نمی‌کند بلکه برعکس، ظرافت و نظافت خاصی را که با سن و سال تو متناسب است، به شدت خدشه دار می‌کند.»^۱

۱. گابی شوستر، دنیای معجزه، ترجمه کتابون نظر، ص ۱۱۹

النا ملیک که در ایتالیا به بانوی آرایش معروف است، می‌گوید:

«وقتی دختران جوان را می‌بینم که آرایش روی چهره دارند، متأسف می‌شوم چرا که آرایش مخصوص خانم‌های مسن است که طراوت پوستشان از دست رفته است، نه آن‌ها که با کمی مراقبت می‌توانند پوستی صاف، یکدست و زیبا داشته باشند.»^۱

۱. برنکس مرادی، زیبایی‌های از نظر و بهداشت، ص ۱۳۳

آراستگی، حقی انسانی و اجتماعی

مشکل اصلی جامعه ما استفاده از لوازم آرایش نامرغوب در سنتین پایین و در مکان‌های نامناسب است.^۱

۱. ترجمه‌های موسویان، به چاپ رسیده در ۱۳۸۰، معاند گزین، ص ۳۹

آرایش
مخصوص
خانم‌های
مسن

زیاده روی در
مصرف لوازم
آرایشی در ایران

یک ایرانی مقیم کپنهاک - که گاهی به تهران سفر می کند - با ابراز شگفتی از اشتیاق گسترده زنان و دختران ایرانی به استفاده از لوازم زیباکننده آرایشی می گوید: "آرایش های غلیظ در کشورهای اروپایی، معمولا مخصوص زنهایی با سنین بالاست که طراوت پوست شان را با گذشت سالها از دست داده اند".^۱

۱. مطرفا سوزان، زیبایی به قیمت بیوفایی، روزنامه جهان، ۲۰۱۲، ص ۳۸

خرید لوازم
آرایشی و
بهداشتی

بر اساس تحقیقی، زنان جهان شصت درصد درآمد سالانه شان را صرف زیبایی، خرید لوازم آرایش و بهداشت می کنند. اکثر افرادی که چنین هزینه می کنند، زنان زیر بیست و پنج سال را تشکیل می دهند.

وقتی آمارها می گویند چهارده میلیون زن ایرانی بین سنین پانزده تا چهل و پنج سال که در شهرهای بزرگ زندگی می کنند، مصرف کننده سی درصد از بازار لوازم آرایشی و زیبایی خاورمیانه هستند، باید نسبت به شرایطی که بر این بازار حاکم است، حساس شد؛ به خصوص اگر این تکتی را هم اضافه کنیم که این آمار، ایران را در مقام دوم مصرف لوازم آرایشی در خاورمیانه و مقام هفتم جهان نشانده است.^۱

۱. گزیده برای استفاده دانشجویان در دفتر آموزش و سوانح جامعه شاعران مولانا بر آن نشانده اند در وبسایت سیدسید (روزه ای زبان) دوره ۱۰، شماره ۱، ص ۳۸

کدام استازاد؟ کدام زیربایی؟

شرکت‌های آمریکای شمالی و اروپای غربی حدود هشتاد و شش درصد فروش‌ها را در زمینه لوازم آرایشی در اختیار دارند. جدول زیر تعداد، میزان و متوسط فروش صد شرکت بزرگ جهانی را به صورت جزئی‌تر نشان می‌دهد

جدول فروش صد شرکت آرایشی بزرگ جهان (۲۰۰۳ میلادی)^۱

منطقه	کشور شرکت	تعداد شرکت	کل فروش جهانی (میلیون دلار آمریکا)	کل فروش جهانی به درصد
آمریکا	آمریکا	۳۵	۱۶۷ ۷۵۳	۱۲/۵۶
	کانادا	۱	۵۹	۰/۰۵
	برزیل	۱	۱۵۷	۰/۱۳
	جمع	۳۷	۱۶۷ ۹۵۹	۱۲/۷۵
	فرانسه	۱۶	۲۵۱ ۰۸۲	۲۲/۸۳
اروپا	ایتالیا	۱۰	۱/۸۱۳	۱/۵۱
	آلمان	۹	۶/۵۹۹	۶/۰۱
	انگلستان	۴	۱۰/۸۳۵	۹/۸۶
	سوئیس	۳	۳۵۲	۰/۳۲
	اسپانیا	۲	۱/۴۴۰	۱/۳۱
	روسیه	۲	۱۸۱	۰/۱۶
	هلند	۱	۶۹۶	۰/۶۳
	ایرلند	۱	۲۰۶	۰/۱۹
	سوئد	۱	۷۳۸	۰/۶۷
	جمع	۵۰	۱۷۷ ۹۷۷	۱۳/۶۷
آسیا	ژاپن	۸	۱۳۱ ۰۵۱	۱۱/۸۸
	کره جنوبی	۵	۱/۸۷۰	۱/۷۰
	جمع	۱۳	۱۳۱ ۹۲۱	۱۳/۵۸
جمع کل	۱۰۰	۱۰۹/۸۵۷	۱۰۰	

۵۰

یکصد
شرکت آرایشی
بزرگ جهان

۱. اسماعیل بلالی و حماد انصار کهن، زیبایی و برون آرایشی و جراحی، هشتاد و شش، پژوهش‌های علمی، تهران، ۱۳۷۷ و ۱۳۷۸

فاجای لوازم آرایشی

۵۱

وقتی معروف‌ترین برندهای جهان با کمترین قیمت‌های ممکن در بازار قابل دسترس باشد، باید به یک جای قضیه شک کرد.

ورود گسترده محصولات آرایشی و بهداشتی تقلبی و بدون کیفیت و حتی تاریخ مصرف گذشته به صورت فاجای، معضلی است که سلامت دختران و زنان ایرانی را تهدید می‌کند.

بسیاری از این لوازم به طور غیرمجاز وارد کشور می‌شود و به انواع ویروس‌ها و باکتری‌ها آلوده است که علاوه بر ضرر برای پوست، مصرف آن می‌تواند افراد را به بیماری‌های مختلفی نیز دچار سازد. نمونه‌های تقلبی بیشتر در کشورهایی مانند تایلند، چین، ترکیه و پاکستان ساخته می‌شود.^۱

۱. روزنامه گان لوازم آرایشی به می گویند: «معامله به تاج از ۱۱۱» ص ۱۵.

کدام استندارد؟
کدام زیربانی؟

آزمایش لوازم آرایشی روی حيوانات

۵۲

یکی از بحث انگیزترین اقدامات انجام گرفته در صنعت لوازم آرایشی، انجام آزمایش روی حیوانات در آزمایشگاه‌های شرکت‌های تولیدکننده مواد آرایشی است.

این تست‌ها که هم‌چنان در ایالات متحده در حال انجام شدن است، عبارتند از: مسمومیت کلی، خارش پوست و چشم و مسمومیت هنگام قرار گرفتن در معرض نور خورشید.

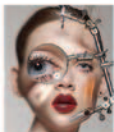
صنعت
لوازم آرایشی

۱. د.عمران ابراهیم روزانه چهل‌روزه تست آرایش کردن هزینه می‌کنند. وبسایت‌های مشهور نیوز به نشانی: www.mashreghnews.ir کد خبر ۱۳۱۰۹۲، تاریخ انتشار: ۲۸ اردیبهشت‌ماه ۱۳۹۱.

کدام استاندارد؟
کدام زیبایی؟

زین های استفاده از لوازم آرایشی

۵۳

ضایعات
آکنه‌ای و
جگره

لوازم آرایشی آثار خطرناکی در دراز مدت دارند. مواد آرایشی و بهداشتی، عموماً با ایجاد یک سد، رسیدن اکسیژن کافی به پوست شده، پیری زودرس پوست را به ویژه در نوجوانانی که در سنین پایین آرایش می‌کنند سبب می‌شوند. این تأثیرات تدریجی با پیرشدگی پوست، چروکیدگی در ناحیه پیشانی و چین خنده آغاز می‌شود.^۱

۱. طهرما سوزلو، زین به نسبت بسیاری روزانه که آن ۲۰۱۲: ۲۰۱۱

تشدید جوش‌های صورت

بسیاری از خانم‌هایی که از این محصولات استفاده می‌کنند، پس از مدتی با تشدید جوش‌های صورت، ایجاد ضایعات آکنه‌ای و چرکی یا افزایش یافتن جوش‌های زیر پوستی روبه‌رو می‌شوند و برای حل مشکل از پزشک کمک می‌گیرند.

رژ لب

در رژ لب‌ها به عنوان پر مصرف‌ترین نوع لوازم آرایشی، میزان سرب استفاده‌شده بیش از حد استاندارد است. سرب باعث آسیب مغزی و عصبی می‌شود و در صورت احتمال ورود آن به زنجیره غذایی از طریق خاک آلوده و مواد غذایی، یا در صورت نفوذ در آب و آلودگی آبزیان می‌تواند اثرات جبران ناپذیری برای سلامت انسان و محیط زیست داشته باشد.

رنگ مو

خطر حساسیت‌زایی در آن حتی در بهترین مارک‌ها وجود دارد البته عوارض رنگ مو تنها به ایجاد خارش و سوزش در سر محدود نمی‌شود، بلکه به گفته کارشناسان وزارت بهداشت گاهی مصرف رنگ موی تقلبی منجر به سوختن پیاز مو و کچلی غیرقابل برگشت می‌شود.^۱

۱. بهداد عوف، عوارض انواع لوازم آرایش بهداشتی، معارف‌پرداز، ۱۳۸۸: ۱۱

لنزهای رنگ

کدام استندارد؟
کدام زیبایی؟

۵۴

لنزهای رنگی در بازار در دو نوع با تاریخ مصرف محدود و تاریخ مصرف طولانی وجود دارند. خراش‌های قرنیه، التهابات حساسیتی ملتحم، زخم‌های عفونی قرنیه و رگه آوردن اطراف قرنیه از عوارض ناشی از لنزهای تماسی است. این در حالی است که اگر عامل عفونی قرنیه، میکروب سودومونا یا آمیب باشد، باعث عفونت شدید و حتی از دست رفتن کامل چشم می‌شود.^۱

۱. طومار سرانژ، زیبایی به قیمت بستاری، روزنامه‌های زن، ۲۰۱۲، ص ۹

کاشت ناخن

چسب ناخن‌های مصنوعی حاوی متاکریلیت (methacrylate) است که یک ماده حساسیت‌زاست. چسب‌های بدون متاکریلیت (methacrylate) ممکن است باعث شکاف و ترک ناخن شوند. استفاده طولانی‌مدت از ناخن‌های مصنوعی می‌تواند باعث واکنش‌های دردناک و شدید شامل عفونت پوست اطراف ناخن‌ها، شل شدن ناخن‌ها و درماتیت (التهاب پوستی) شود.^۱

برنزه کردن پوست

دستگاه‌های سولاریوم به یاری برنزه کننده می‌آید. متأسفانه بعضی افراد در این پدیده که از جنس امور زیبایی و پوستی محسوب می‌شود، به خود و پوست خود رحم نمی‌کنند و از دو جهت به خود آسیب می‌رسانند: یکی استفاده نکردن از کرم‌هایی برای جلوگیری از دریافت پرتوهای مضر نور خورشید که از نظر آن‌ها با برنزه کردن و آفتاب گرفتن در تضاد است و دیگری استفاده از مراکز سولاریوم تأیید نشده و با دستگاه‌هایی است که گاه سرطاناتزا معرفی می‌شوند.^۲

۱- توکس مرادی، زیبایی‌های آرایش و بهداشتی، ص ۱۱۲

۲- سولاریوم، سرطاناترین بم‌مسک، مقاله به‌هم‌گام، ۱۳۰۱، ص ۵۸

بوتاکس

بوتاکس (Botox)، نام یک برند از فرآورده توکسین تولید شده از باکتری کلستریدیوم بوتولینوم است. اما چرا این سم که اگر در کنسروهای غذایی یافت شود، می‌تواند به راحتی جان یک انسان را بگیرد، در دنیای درمانی تا این حد محبوب است؟^۱ این ماده شیمیایی برای از بین بردن چین و چروک صورت استفاده می‌شود. محققان با مطالعه افرادی که تحت درمان بوتاکس قرار داشتند، میزان بار احساسی قبل و بعد از تزریق بوتاکس را بررسی کردند. افرادی که از بوتاکس استفاده می‌کردند، کاهش معناداری در قدرت تجربه هیجان‌ها و احساسات داشتند.^۲

تاتو

تاتو همان خال کوبی است که در قدیم انجام می‌شده است، با این تفاوت که امروزه صرفاً جهت آرایش، خط باریکی روی پلک چشم، داخل ابرو یا دور لب تاتو می‌شود. این کار غیر از درد فراوان، خونریزی هم به همراه دارد. پس از خالکوبی نیز رعایت نکردن بهداشت فردی، می‌تواند شخص را در معرض ابتلا به بیماری‌های خطرناکی چون ایدز و هپاتیت قرار دهد.^۳

تاتو همان
خال کوبی
است

۱- مریه قمش، بوتاکس، درمان یا زینگی، هفته‌نامه نور، ۱۰ اردیبهشت ۱۳۹۳، ص ۱۹.
۲- کاتا سزداکلی، بوتاکس و نقش‌های احساسی رانگلر، مرده، روزنامه جام جم، ۱۳ شهریور ۱۳۹۳، ص ۱۹.
۳- ترنس مراد، زینگی‌های آرایش بهداشتی، ص ۱۱۲.

جراحی کاهش
وزن و معضل
پوست اضافه

آن دسته از افرادی که برای کاهش وزن تحت عمل جراحی قرار می‌گیرند، به‌ندرت می‌توانند پوست اضافی را از بین ببرند. پوست اضافی علاوه بر این که ظاهر ناخوشایند دارد و بر نوع لباس پوشیدن فرد تأثیر می‌گذارد، خطرهای بسیار جدی نیز برای فرد به همراه خواهد داشت: از جمله این که پوست ممکن است پاره شود و بر اثر آن زخمی پدید آید و باعث به‌وجود آمدن عفونت در فرد شود.^۱

۱. معائنات جراحی کاهش وزن پوست اضافه، مطبوعات منشیان پزشکی، تهران، ص ۳۹

معضل
جراحی

فصل هفتم

۵۷

جراحی زیبایی شامل انجام دادن تمامی جراحی های زیبایی صورت از جمله بینی، پلک، ابرو، گونه، پیشانی، گردن و زیبایی بدن است که ممکن است تقلیلی (مثل برداشتن چربی) یا تقویتی باشد (مثل گذاشتن پروتز).

این قبیل جراحی ها، جراحی هایی است که بدون ضرورت پزشکی خاص و صرفاً به منظور زیبایی انجام می شود.^۱

**دکتر نانی اسنایدر من و بگ استریپ نویسندگان
آمریکایی در کتاب خود چنین آورده اند:**

«متأسفانه در جامعه ای زندگی می کنیم که زنان جسم خود را به مثابه «پروژه ای می بینند که باید روی آن کار شود.»

شاهد ما بر این مدعا جراحی های پلاستیک رو به افزایشی است که روی بینی، گونه و دیگر قسمت های بدن انجام می شود و غالباً دخترها داوطلب این جراحی ها هستند.^۲

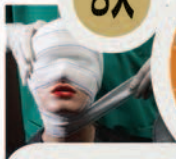
۱. اسماعیل بلالی و حواد العشار، کهن، زیبایی و پول، آرایش و جراحی، هفتادمه علمی - پژوهشی مطالعات راهبردی زنان، ش ۵۷، ص ۵۱۶.

۲. نانی اسنایدر من و بگ استریپ، کهنه ای شناخت رفتار، دختران نوجوان، ترجمه انجم کریمی، ص ۱۹۵ و ۱۹۶.

کدام استندارد؟
کدام زیبایی؟

۵۸

جراحی زیبایی در آمریکا

جراحی زیبایی با موج مهاجرپذیری اوایل قرن بیستم همزمان بود. جان رونه اولین کسی بود که جراحی بینی را برای اصلاح بینی پوگ (معروف به همین نام؛ بینی پهن) - ویژگی مهاجران ایرلندی - انجام داد. مهاجران اروپایی مثل یهودیان، ایتالیایی‌ها و دیگر نژادهای مدیترانه‌ای یا شرقی نیز برای اینکه شبیه یهودی‌ها به نظر نیایند به جراحی روی آوردند.

بعد از جنگ جهانی دوم، جراحی زیبایی برای ایجاد چشم‌هایی تا شده در میان کره‌ای‌ها، چینی‌ها و ژاپنی‌ها و آمریکایی‌های آسیایی تبار عمومیت یافت.^۱

۱. استیساویل بلانر و حواء انصار کهنن، زیبایی و پول: آرایش و جراحی‌های سفیدانه طلوع کرده‌اند. سالنامه‌های بررسی زنان، ۲۰۱۶، ص ۱۰۶.

جراحی زیبایی در آمریکا

آمار نشان می‌دهد، در آمریکا سالانه بیست میلیارد دلار صرف صنعت آرایشی و سیصد میلیون دلار صرف صنعت جراحی می‌شود. در فاصله سال‌های ۱۹۸۶-۱۹۸۴ تعداد این اعمال سه برابر شده و سال ۱۹۸۸ بیش از دو میلیون نفر در آمریکا جراحی آرایشی داشته‌اند. سال ۲۰۰۰ در آمریکا تعداد افرادی که تحت عمل جراحی زیبایی قرار گرفتند، حدود ۱/۳ میلیون نفر بوده که در مقایسه با سال ۱۹۹۲، حدود صد و نود و هشت درصد افزایش نشان می‌دهد.

بینی پوگ

جراحی زیبایی در ایران

۵۹

جراحی زیبایی بینی از جمله متداول ترین و در عین حال پرطرفدارترین اعمال جراحی در دنیا و به خصوص در کشور ماست.

برخی کارشناسان هشدار می دهند، فقط کسانی که به دلیل انحراف بینی دچار گرفتگی بینی، سینوزیت های مکرر و تنگی نفس هستند، باید جراحی کنند.

در ایران سالانه چند ده میلیارد تومان صرف انجام اعمال زیبایی می شود، سالانه پنجاه و دو زن بر اثر انجام عمل لیوساکشن (برداشتن چربی) جان خود را از دست می دهند و سی درصد افرادی که جراحی زیبایی انجام می دهند، از عمل رضایت ندارند و پس از آن شکایت می کنند!

۱. مقامیسان توسلی و فاطمه مطیری، بررسی گزارش زنان به جراحی زیبایی در شهر تهران، نشریات مطالعات اجتماعی روانشناختی زنان، شماره ۱، بهار ۱۳۸۸، ص ۲۱

ایران در
جراحی زیبایی
بین ده کشور
اول دنیا است

علت کرایش
به جراحی
زیبایی

۶۰

نتایج پژوهشی در ایران نشان داد، متقاضیان جراحی زیبایی بیش از افراد غیرمتقاضی، دارای حساسیت در روابط متقابل هستند. مهم‌ترین ویژگی حساسیت در روابط متقابل احساس عدم کفایت و حقارت فردی است.

زیبایی
تغییر
تغییر

چنین وضعیتی روان‌شناختی در چهارچوب روابط اجتماعی فرد را به سمت تلاش برای کاهش احتمال ارزیابی‌های منفی دیگران از خود سوق دهد و شاید جراحی زیبایی وسیله‌ای برای دستیابی به این هدف باشد. یافته دیگر پژوهشها نشان داد که افسردگی در متقاضیان بیش از غیر متقاضیان است...!

۱- زیبب مغانی، محلی باپور، و گروه هیئت نظارت اصلاحات روسی در متقاضیان جراحی زیبایی با افراد غیر متقاضی، مجله‌های پزشکی پزشکی، شماره ۱، پیاپی ۱۵، ص ۲۹.

عمل های که
مرا به یکدیگر
شبیهِ می کنند

مارابل مورگان در کتاب "زنان بدانند، دختران بخوانند" چنین می گوید:

«بدانید جراحی پلاستیک یا لنزهای بینایی و حتی جسم جدید و بدون عیب به تنهایی حلال مشکلات شما نخواهد بود. دگرگونی های بیرونی، طرز فکر شما را عوض نمی کنند. آن ها گامی کوچک در این راه هستند. بیشتر اوقات، تغییر دادن طرز فکر خود، ارزان تر و مؤثرتر از جراحی است.»

بینی بزرگ
تورا هم
دوست دارم

پائولو [زنی که از بینی اش ناراضی بود] نیز فکر می کرد، بینی او بیش از اندازه بزرگ است. او همیشه به سبب این موضوع از شوهرش عذرخواهی می کرد تا این که روزی شوهرش به او گفت، من تو را آن طور که هستی دوست دارم، بینی بزرگ تو را هم دوست دارم، تو خیلی زیبایی، مواظب باش با حرف هایت به سلیقه و انتخابی که من کرده ام، توهین نکنی. او از شنیدن گفته های شوهرش شگفت زده شد.^۱

استفاده ابزاری از زنان در رسانه ها، مشاغل، تبلیغ کالا و توریسم جنسی

فصل هشتم

۶۲

امروز هم، زن کالا است، اما نه به ارزش یک گاوآهن، بلکه به ارزش آگهی‌های تبلیغاتی روی قوطی‌های مواد غذایی، بلکه پست‌تر! ارزشی به اندازه تصویر بزرگ و مبتذلی بر پرده سینما یا لعبتی که در مجلس هوسرانان دست به دست می‌گردد.^۱

با این‌که زن، یکی از دو رکن اساسی انسان در هستی و مادر همه زیبایی‌ها در زندگی است، مع‌الاسف، رشد فرهنگ استعماری و پیشرفت‌های بدون معنویت علم و تکنولوژی، زن را از مقام والا و شامخ خویش ساقط کرده و وی را به نوعی جدید، به اسارت و بردگی کشانده‌اند.

۱. جنس از خاوران پژوهشگر خرابی، مینگان در صدام بود ص ۸

بردگی و
بهره‌کشی
از زنان

کدام استایل دارد؟
کدام زیبایی؟

استفاده
ابزاری رسانه‌ها
آرژن‌زن

۶۳

رساله‌های عمومی همچون سلسله انتخاب جامعه هستند که می‌توانند افکار و عقاید و بینش افراد و همچنین جامعه را تحت کنترل و هدایت خود قرار دهند و حتی می‌توانند با فن تبلیغ خاصی که دارند، در جهت تخریب به خدمت گرفته شوند.^۱

۱. اطهر وانی، صدف سجاد، ص ۱۷۵

خانم مارلین فرنج، نویسنده زن آمریکایی چنین می‌نویسد:

«هنرمندان بدن زن را سوژه آثار خود قرار می‌دهند و نسبت به آن احساس مالکیت می‌کنند. چه آثار آنها بازتابی از نضرت نسبت به زن باشد و چه از زن، ایده‌آلی بسازند و چه اثر آنها احساسات برانگیز باشد.»^۱

به قول شهید مطهری:

«کیست که نداند امروز در مغرب زمین، زیبایی زن، جاذبه جنسی زن، آواز زن، هنر و ابتکار زن، روح و بدن زن و بالأخره شخصیت زن، وسیله حقیر و ناچیزی در خدمت سرمایه‌داری اروپا و آمریکا است؟»^۲

۱. مارلین فرنج، هنگام علیه زنان، ترجمه نورالدین محمد، ص ۱۷۱
۲. برهان مطهری، مجموعه آثار، ج ۸۱، ص ۱۶ و ۱۷

کدام استاندارد؟
کدام زیبایی؟

زنان، ابزار جذب تماشاگران

۶۴

خانم مارلین فرنج نویسنده زن آمریکایی
می گوید:

«پرفروش ترین فیلم ۱۹۹۰ میلادی، دربارہ یک زن روسپی است. آگهی های تبلیغ فیلم، معمولا هنرپیشه اول زن را تقریبا لخت نشان می دهند، اگر چه در خود فیلم آن طور هم ظاهر نشوند، در فیلم های خشونت آمیز آمریکایی، تجاوز یا حمله به منظور تجاوز به زن از ضروریات فیلم محسوب می شود.»^۱

۱. مارلین فرنج، جنگ علیه زنان: ترسها و تروما، صحت تمدن، ص ۸۷۱

داستان
زنزیا

ایجاد دیدگاه جنس‌در مورد دختران آمریکا

در یکی از بررسی‌های رسانه‌ای در آمریکا دکتر رابرتس و دیگران در سال ۲۰۰۵ میلادی اعلام کردند، اگر جوانان به میزان زیادی در معرض برنامه‌ها و اطلاعات رسانه‌ها باشند، باعث می‌شود که بیشتر در معرض تصویرهایی که در آن زنان و دختران به عنوان موضوع جنسی عرضه می‌شوند، قرار گیرند و این‌گونه به دختران می‌آموزند که زنان، اشیای جنسی هستند.^۱

آریل لوی و تیم کسر، محققان سازمان روانشناسی آمریکا به تحلیل ال.ام.وارد در ۲۰۰۳ میلادی پرداخته‌اند: «ال.ام.وارد در تحلیلش از برنامه‌هایی که بین کودکان و جوانان محبوب‌اند و در زمانی که تلویزیون بیشترین تعداد بیننده را دارد پخش می‌شوند، دریافت شده است که ۱۱/۵ درصد پیام‌های کلامی جنسی غیرمستقیم، مربوط به نظریات شیء‌بینی جنسی بوده که تقریباً همه آن‌ها نیز در مورد زنان است.»

بیست و سه درصد رفتارهای جنسی غیرمستقیم، چشم‌چرانی، با چشم دل‌ربایی کردن، زل زدن و جیغ و سوت زدن به نشانه مخالفت، برای شخصیت‌های مؤنث فیلم بوده است.^۲

پیام‌های
کلامی جنسی
غیرمستقیم

۱- آریل لوی و تیم کسر، آثار جنسیسم بر دختران در غرب: ریشه و تبعات، فاطمه‌سلیمان رحیمی و راحه براسالی و ویمن پورمولاری، ص ۲۱.
۲- همان‌جا، ص ۲۱.

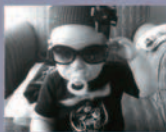
دختران راهی دیگر

۶۶

کارول ال آنسوی، نویسنده زن آمریکایی در کتاب "دختران راهی دیگر" به نقل قول از یک زن آمریکایی که به اسلام روی آورده، اشاره می‌کند:

«از نظر اسلامی، دوست ندارم فرزندانم آگهی‌های بازرگانی یا رقص، موزیک رپ، روابط عاشقانه، بی‌بند و باری‌های جنسی در تلویزیون یا هر چیز دیگری را که با روشن کردن تلویزیون و در مدت دو دقیقه یا کمتر می‌بینند، مشاهده کنند. ترجیح می‌دهم آن‌ها به ابزار موسیقی یا موزیکی که ریتم راک اندرول بزرگ‌ترها را دارد، حتی اگر با اشعار کودکانه باشد، عادت نکنند.»^۱

۱. کارول ال آنسوی، دختران راهی دیگر، ترجمه سعید عرب، مدار پوی و تألیف آراغتش، ص ۱۹۹.

کدام استاندارد؟
کدام زیبایی؟

هالیوود،
معرف
استاندارد
زیبایی

۶۷

استانداردهای زیبایی اندام از طریق ستاره‌های هالیوود و مسابقه‌های گوناگون زیبایی، نگهداری و دربارہ آن جبار و جنجال برپا می‌شود. آن‌ها همچون نمونه زیبایی در برابر چشمان افسون شده زنان از طریق رسانه‌های در دسترس رژه می‌روند؛ روی پرده سینما و تلویزیون و مجله‌های خوش‌نمسا و بازاری^۱.

آنورکسی، راز اندام زیبای ستارگان هالیوود

صنعت سینمای هالیوود و زرق و برق آن که برای بسیاری‌ها آرزوست، امروز با مشکلات بسیاری روبه‌روست و از آن جمله بیماری آنورکسی یا ناهنجاری تغذیه است که بسیاری از ستاره‌های خود بالآخر زنان را به زانو در آورده است. فرهنگ ناهنجاری تغذیه (آنورکسی) از طریق تولیدات هالیوودی و همچنین تصاویر مربوط به ستاره‌های این صنعت سینمایی ترویج می‌شود.

«اناتالی پورتمن» در این باره می‌گوید: «رژیم‌های طاقت‌فرسا برای بازی در نقش‌های مختلف از جمله معتاد، مریض، مدل و... در صنعت سینمای هالیوود به امری معمول و متداول تبدیل شده و اگر چه در بیشتر موارد این کار با نظارت پزشک انجام می‌شود، ولی این رژیم‌ها همچنان بسیار سخت و غیر سلامت هستند.»

^۱ لوئیس ریپاس، ستاره‌های روی پرده سینما، تهران: نشر نی، ۱۳۸۵، ص ۱۰۰

سینمای
هالیوود
زرق و برق آن

تهاجم فرهنگی ماهواره

کدام استبداد؟
کدام زیربانی؟

یکی از مسلمانان هندی در نامه‌ای به روزنامه اردو زبان رولوشن (noitulover) نوشته است: «امروز ماهواره‌ها مشکل کسانی را که به خاطر حفظ آبرو، زنان و دختران خود را به سینما نمی‌برند دوچندان کرده است؛ چون فسادى که در سینماها محبوس بود،

اینک به داخل خانه‌ها آمده است و ماهواره‌ها، زنان برهنه و یا نیمه عریان را که در آغوش مردان جای گرفته‌اند، به نمایش می‌گذارند... این برنامه‌های تلویزیونی، مسلمانان را از مذهب و دین دور می‌کند و لذا، قبل از هر کاری باید این شیطان را از خانه دور انداخت.»^۱

۱. سید سعید سزاده و حمزه کریم‌خان، هموطنان، ص ۱۳ و ۱۴

باید این شکلے بشوی

کدام استایز دارد؟
کدام زیبایی؟

یک دکتر روان‌شناسی خانواده در ایران می‌گوید، من به کرات مراجعه‌کنندگان داشتم که ماهواره را منبع مشکلات خود ذکر می‌کنند؛ به یاد دارم خانمی با گریه به من می‌گفت، همسرم شب تا صبح به دیدن ماهواره به‌ویژه فیلم‌های مستهجن مشغول است و وقتی مانکن‌ها در برنامه‌ای نقش ایفا می‌کنند، همسرم سریع سرا صدا می‌زند و می‌گوید: «منظورم این اندام است، باید این شکلی بشوی.»

شبه مانکن
هک ماهواره

استفاده ابزاری از زنان در تبلیغ کالاها

۷۰

کتاب «یک رئیس جمهور به فروش می‌رسد» به قلم یکی از اعضای گروه تبلیغاتی رئیس جمهور اسبق آمریکا (نیکسون) نوشته شده و مشتمل بر افشاگری‌های تکان دهنده و عبرت‌آموز است. نویسنده کتاب که گویا دچار عذاب وجدان شده، توضیح می‌دهد که چگونه ما توانستیم با کمک میلیون‌ها دلار و استخدام تبلیغاتچی‌های حرفه‌ای و ورزیده، و با استفاده از جعبه جادویی تلویزیون و به کارگیری انواع ترفندهای تبلیغاتی از گریم صورت نیکسون تا ترتیب دادن شوهای تصنعی تبلیغاتی، از چهره سرد و عبوس و تهی از فضیلت نیکسون، شخصیتی مهربان، مسول، مردمی و نجات‌بخش بسازیم و او را فاتحانه وارد کاخ سفید کنیم.^۱

در کتاب‌ها و متون مختلف، تعاریف متفاوتی از تبلیغات آمده، اما در تمامی آن تعاریف اشتراکاتی وجود دارد. این اشتراکات شامل موارد زیر است:

۱. تبلیغ یک ارتباط غیرشخصی است.
۲. باید برای آن‌ها پول پرداخت شود.
۳. از طریق رسانه‌های مختلف انجام می‌پذیرد.^۱

۱. احمد رضایی و میا ایلتنر و محمد تقوی، مدیریت بازرگانی و ارتباط آن با عوامل انسانی، مشهد: نشر پژوهش‌رزان، ش ۲۷ ص ۱۵۵.

۱. سیدمحمدحسین طهرانی، اخلاق مدیران و ارتباط آن با عوامل انسانی، مشهد: نشر

کدام استندارد؟
کدام زیبایی؟

۷۱

آهه های با جذابیت های زنانه

**دکتر محمدحسن قدیری ایبانه، سفیر سابق
جمهوری اسلامی ایران در مکزیک می گوید:**

بنده خاطره ای به یاد دارم از «ادواردو آتلی» فرزند
یکی از ثروتمندترین سرمایه داران ایتالیا، او از ارزش های
رایج در جامعه اش دور شده بود و برای ما می گفت
که بسیاری از ارزش های اجتماعی غرب را قبول
ندارد.

مثالی از تبلیغات کمپانی پدرش برای فروش نوع
جدیدی از اتومبیل زد که در آن، جوانی همراه نامزد
خود پشت چراغ قرمز می ایستد و درکنار آن ها
جوانی دیگر با اتومبیل مورد نظر (جهت تبلیغ در
این آگهی) توقف می کند.

دختری که در اتومبیل اول نشسته، با مشاهده اتومبیل
دوم، پیاده شده، سوار ماشین دوم می شود. این نشان
دهنده آن است که در جوامع غربی روابط زناشویی
بهراحتی در برابر یک کالا فدا می گردد.^۱

کلامی

۱. محمدحسن قدیری ایبانه، گزاره اسلام و غرب، ص ۷۷ و ۷۸

۷۲

تهاجم فرهنگ ماهواره

بانوی مسلمان ایرانی ساکن آلمان درباره وضعیت و موقعیت زن غربی چنین می نویسد:

در اروپا زنان زیبا را عموماً به گربه‌های ملوس و زنان زشت را به عنوان گاوهای ماده تعبیر می کنند .

در این جا هیچ کالایی تبلیغ نمی شود، مگر این که زنی معرف آن کالا باشد و از این رو خود زن را به عنوان «کالای تبلیغاتی» می شناسند؛ خواه آن کالا غذای سگ باشد یا ماده تمیز کننده توالت و بدتر از آن‌ها... آنچه در این جا زیاد مشاهده می کنیم، عبارت است از: زیر پا گذاردن احساسات و عاطفه!

روزه گارودی، نویسنده فرانسوی که سال ۱۹۸۲ میلادی مسلمان شده اند:

تبلیغات بر اساس فرمول معروف هیتلر در کتاب نبرد من استوار است؛ را چنین شرح می دهد: بر اساس اصول و مبانی و اهداف مادی گرایانه وقتی می خواهید جامعه‌ای را به سوی چیزی بکشید، حیوانی ترین و پست ترین غریز او را آماج و نشانه تبلیغات خود قرار دهید: غده «آب دهان» را برای آگهی یک کنسرو و «غریزه جنسی» او را برای آگهی یک جوراب یا یک اتومبیل آخرین سیستم تحریر کنید!

۱. احمد صبر، اروپایی، صحبت طهرانی، ص ۷۰ و ۷۱

۱. دید برخی ازین نویسندگان همان بود، ص ۷۲

استفاده
ابزاری از زنان
در مشاغل

آنتوانت کانیکوف یکی از پایه‌گذاران حزب سوسیالیست و پس از آن حزب کمونیست در ایالات متحده آمریکا در بخشی از نامه خود به هفته‌نامه رزمنده در آمریکا (natallim) چنین مینویسد:

«زنی که کار می‌کند، لوازم آرایش را نه تنها برای خشنودی خود، یا چهره زیبا داشتن، یا به دست آوردن عشق‌های خیال‌انگیز احتمالی به کار می‌برد بلکه او باید زیبا و گیرا به نظر برسد تا کار خود را تگه دارد.»^۱

۱. حرف‌های جنس، اولین رمان برای زنان و مردان، ژولیا و بوگدانزکی، ترجمه فرهنگ‌پژوهی، ص ۱۳۱

سوءاستفاده از زیبایی زن

چین مورگان در مقاله‌ای با نام دانستی‌های بیشتر درباره لوازم آرایش چین می‌نویسد:

اگر زنی برای کار در اداره، رستوران یا کارخانگی درخواست بدهد و ظاهر و قیافه خود را فراموش کند و آن را نادیده بگیرد، به طور یقین در آزمون استخدام آخرین نفر است، مگر اینکه مهارت یا زمینه استثنایی داشته باشد و در رشته خود تک باشد. در کارهایی که نیاز به کارگران ساده دارد، توانایی و بنیه بدنی بیشترین امتیازها را دارد، اما حتی در این مورد، نیرومندی و توان بدنی، جوانی و زورمندی با لوازم آرایش بیشتر نمایان می‌شود!

۱. هورف، سنس، ام‌اچ، رید، ماری آنس و تارا، ژول، شوهرش، ژول، ترجمه انگلیک، مطبوعاتی، ص ۹۸ و ۹۹.

هلن بیکر همچنین می‌گوید:

من متأسفم که باید به جای پودر برنج به سراغ پودر صورت ماکس فاکتور بروم، تا آن زمان که استانداردهای کنونی زیبایی زنان که پیش شرط گرفتن شغل است، به همراه دیگر استانداردهای ساختگی سیستم سرمایه‌داری به زباله‌دان تاریخ افکنده شود.

کدام استاز دارد؟
کدام زیبایی؟

منشی زن در ایران

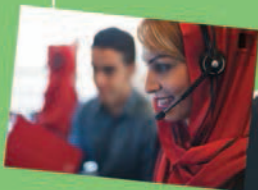
۷۵

علت استفاده از زنان و دختران برای امور منشی‌گری و خدماتی چیست و چرا برای این امور، علاقه‌ای به استخدام مردان نشان نمی‌دهند؟ آیا فرار است در جهت جذب مشتری، از زیبایی و آرایش و گیرایی و جذابیت صدایشان استفاده ابزاری شود؟!

بی‌تردید منشی‌گری از مشاغلی است که به روابط عمومی بالا و ملایمت در رفتار و گفتار نیاز دارد، ولی آیا فقط زنان می‌توانند منشی‌های خوبی باشند؟ آیا حقوق و دریافتی آن‌ها هم مطابق با حقوق مردان هم‌تراز آن‌هاست؟

زیبایی و آرایش
و گیرایی
جذابیت صدای

خدمات جنسی

در ژانویه ۲۰۰۲، در آلمان قانون روسپیکری به تصویب نهایی رسید. این مصوبه بر پایه دو استدلال استوار بود: اولاً این که با تصویب این قانون، روسپیکری شغل محسوب و به همین خاطر مشمول قانون کار می شود.

زنان تن فروش، در آلمان باید قرارداد کار دریافت کنند و از مزایایی مانند بیمه درمانی، بیمه کاری و حقوق بازنشستگی برخوردار شوند.

ثانیاً به رسمیت شناختن تن فروشی و تثبیت آن در قانون، موجب می شد که تن فروشی دیگر به عنوان عملی منافی عفت در نظر گرفته نشود.^۱

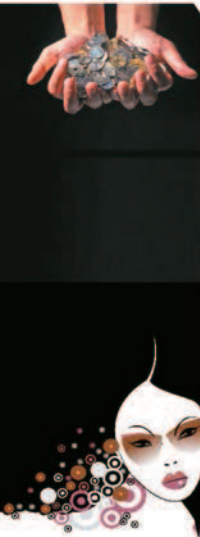
۱. محمدحسن قنبری نیاده، زن در خیابان و فرد، ص ۱۱۸ و ۱۱۹.

پارکومتر در آلمان برای زنان خیابانی

زنان خیابانی و هرزه شهر بن آلمان باید برای ایستادن در خیابان مثل ماشین های پارک شده مالیات پرداخت کنند. پارکومترهایی کنار خیابان های این شهر نصب شده که زنان باید برای ایستادن کنار خیابان از این دستگاه ها بلیت تهیه کنند. شهرداری برای زنان خیابانی این بلیت ها را تعیین کرده تا برای در آمدشان مالیات تعیین کرده باشد!

۱. محمدحسن قنبری نیاده، زن در خیابان و فرد، ص ۱۲۰.

به رسمیت
شناختن
تن فروشی
در
قانون آلمان

کدام استندارد؟
کدام زیبایی؟

مسموم کردن آب حیات

۷۸

خزوه اورنگای گاست، نویسنده متولد مادرید و استاد دانشگاه در رشته فلسفه چین می گوید: "آنچه در یک زن فاحشه مهیب و نفرت انگیز است، تناقض رفتار و کردار او با طبیعت زنانه اوست، زیرا شخصیت نهانی خویش را که باید فقط به فرد خاص و انتخاب شده‌ای نمایان سازد، به عموم و به هر مردی عرضه می‌دارد."^۱

۱. خوزه اورنگای گاست، برده‌مادری، ترجمه سید مهدی نوری، ص ۱۴۳

به فساد
کشاندن مرد خیلی بد
است. اما اگر زن را به فساد
بکشاند، مانند مسموم کردن
آب حیات در سر چشمه
آن است.

دکتر میریام استابردن نویسنده آمریکایی درباره بیماری‌های مقاربتی چنین می‌گوید:

«بی‌بند و باری جنسی یکی از راه‌های شیوع بیماری‌های مقاربتی است.

چندین بیماری از این نوع وجود دارد که بیشتر آن‌ها بسیار ناخوشایند و بعضی از آن‌ها غیرعلاج است. تقریباً همه این بیماری‌ها مسری هستند و فقط از طریق تماس جنسی منتقل می‌شوند.»^۱

ایدز

بیماری ایدز از چند راه سرایت می‌کند که شایع‌ترین حالت انتقال آن از طریق تماس جنسی با فرد آلوده است. حتی یکبار تماس جنسی با فرد دارای ایدز می‌تواند باعث انتقال این ویروس به فرد سالم شود و او را مبتلا کند.^۲

سوزاک

سوزاک عبارت است از یک بیماری عفونی در دستگاه تناسلی که از راه آمیزش منتقل می‌شود. عفونت سوزاکی در زنان به دهانه رحم حمله می‌کند و باعث بروز چرک می‌شود.^۳

سیفلیس

سیفلیس یک بیماری باکتریایی است و در دو شکل جنسی و غیرجنسی انتشار می‌یابد. این بیماری در اثر تماس مستقیم با پوست عفونی منتقل می‌شود.^۴

۱. میریام استابردن، دختران باهوش، ترجمه امیر سعادت بیگلر، ص ۸۱.
 ۲. سید سعادت سجادی و سعیده آهویی، سنده دربارۀ آموزش بهداشت جامع، معاونت پرورشی، ص ۲۱۸.
 ۳. مصدق‌نژاد، سوزاک، وزارت بهداشت، ص ۱۶۶.
 ۴. مصدق‌نژاد، سوزاک، وزارت بهداشت، ص ۱۶۶ و ۱۶۷.

فصل نهم

۸۰

میل به زیبایی جزو سرشت و طبیعت انسانی است که خداوند آن را در درون فرزندان آدم به ودیعه نهاده است. اسلام در ضمن پرورش تمامی تمایلات فطری بشر، عاطفه جمال دوستی مردم را نیز مورد حمایت و تربیت قرار داده و استفاده از زیبایی های طبیعی و مصنوعی را به پیروان خود اکیداً توصیه کرده است.^۱

حضرت محمد (صلی الله علیه و آله) فرمودند: «خدای بزرگ بهشت را برای جوانی قرار داده که زیاده در آن به نگاه کند و به همین جهت خدا را بسیار ستایش کنند»^۲

۱. تلفظ راستی، دانشنامه‌ی «عزیز جوان» ص ۲۰
۲. محمد بن علی ابن بابویه شیخ صدوق، کتاب الاصل و طب الاصل ترجمه ترجمه سعید محمد باقر، ص ۳۳

تفاوت
دیدگاه اسلام
و غرب

۸۱

تفاوت دیدگاه اسلامی با دیدگاه رایج غربی در این است که در اسلام جذابیت جنسی یک ارزش صرفاً زناشویی است لیکن در غرب علاوه بر یک ارزش زناشویی، یک ارزش اجتماعی و حتی تجاری نیز محسوب می گردد.

شریعت اسلامی، همواره زنان و مردان مسلمان را توأماً به طهارت روح و آراستگی ظاهری فرا می خواند و هر فرد مسلمانی باید بکوشد روحی آراسته و مزین داشته باشد.^۱

۱. معتمد حسن، تقوی ایلیان، زن در اسلام، قزوین، ص ۱۶ و ۱۷.

در اسلام
جذابیت جنسی
یک ارزش صرفاً
زناشویی است

تعلیل فطری به حجاب و خودآرایی

جمع میل فطری به حجاب و غریزه خودآرایی
فطرت و نهاد پاک زن گرچه به پوشش و
احتجاب گرایش دارد، ولی نظام تکوین، برای
استحکام کانون خانواده، غریزه خودآرایی و
جلوه‌نمایی را در طبیعتش تعبیه نموده است.

آنگاه با فرستادن پیامبران و
نازل کردن کتب آسمانی،
طریقه صحیح بهره‌گیری و
اعمال هر کدام از این دو
غریزه به ظاهر متضاد را به
او معرفی کرده است و بدین
صورت، به او فهمانده است
که جایگاه خودآرایی،
محیط داخلی خانواده و
محل پوشش و احتجاب،
خارج از خانه و در برابر
بیگانگان است.^۱

فطرت و
نهاد پاک
زن

۱. عن محمد بن الحسن، عیون در فرائض، ص ۱۴۴

کدام استایل دارد؟
کدام زیبایی؟

۸۳

زینت

تفاوت زینت در زن و مرد

در اسلام، استفاده از برخی زینت‌ها برای زنان جایز و برای مردان حرام است. به عنوان مثال، پوشیدن بعضی لباس‌های زینتی و استفاده از جواهرات را که فقط جنبه زینت دارد، برای زنان تجویز شده است؛ در حالی که مردان از پوشیدن و استفاده آن‌ها ممنوعند.

از طرفی اسلام عزیز، برای رعایت عفت و پرهیز از شعله‌ور شدن آتش شهوت در دل مردان - که به انحراف از جاده عفت، منتهی خواهد شد - مقرر ساخته زنان غیر از آنچه که قهرا نمایان می‌شود و غیر از کسانی که محرم او شمرده می‌شوند، آرایش و زینت خود را از سایر مردان پنهان سازد.

زینت‌های
اشکار
و پنهان

آرایشگری

ام رحله قشیره، آرایشگر بود. خدمت پیغمبر (صلی الله علیه و آله) آمد و گفت، السلام عليك يا رسول الله و رحمة الله و بركاته. من زنی هستم که زنان را برای همسران شان زیبا می کنم، اگر نارواست، ترک کنم. رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمود: "ای ام رحله زنان را برای همسران شان زینت ده و زیبا کن."

۱. نظر سعید و حسن ابدی، پند و اندرز، ص ۳۳

آرایش حضرت فاطمه (سلام الله علیها) در عروسی اش

رسول خدا (صلی الله علیه و آله) عقد حضرت فاطمه زهرا (سلام الله علیها) را در مسجد، در حضور انصار و مهاجرین اجرا کردند و دستور دادند، بین حاضرین خرما پخش کنند. هنگام عروسی حضرت زهرا (سلام الله علیها) رسول خدا (صلی الله علیه و آله) به همسرانش فرمود:

"فاطمه را آرایش کنید و خوشبو سازید. اتاقش را فرش کنید تا او را به خانه شوهر بفرستیم."

۱. حسن از مغان، باران سوره، ص ۲۹

فاطمه را آرایش
کنید خوشبو
سازید

بهداشت
فردی و ارتباط
آن با زیبایی

نمی‌توان زیبایی را از پاکیزگی جدا کرد و امور مربوط به زیبایی و پاکیزگی و بهداشت امروزه ضرورتی انکارناپذیر محسوب می‌شود.^۱

حضرت محمد(صلی الله علیه و آله) می‌فرمایند: «اسلام پاکیزه است، شما نیز پاکیزه باشید که هر کس پاکیزه نیست، به بهشت نمی‌رود.»^۲

پیامبر گرامی اسلام(صلی الله علیه و آله) همچنین می‌فرمایند: «خداوند کثافت و ژولیدگی را دشمن دارد.»^۳

حضرت محمد(صلی الله علیه و آله) می‌فرمایند: «ای آنس! طهارت و پاکیزگی را بیشتر رعایت کن تا خدا بر عمرت بیفزاید.»^۴

۱- بیان نورشاهی، مکتوبان، ص ۲۱۱

۲- ابوالقاسم پاینده، معنی اصطلاح، ص ۲۱۶

۳- ابوالقاسم پاینده، همان، ص ۲۱۰

۴- جلیله بن حسن حر عاملی، وسائل الشریعه، تطهیر و تصحیح مؤسسة آل البیت (علیهم السلام)، ج ۱، ص ۲۱۳

ورزش و قاتی
آن بپندارسته،
تناسب اندام
وزیبایی

ورزش، جریان خون را بیشتر کرده، پوست را از داخل پاکیزه و تقویت می کند. هم چنین باعث رساندن اکسیژن و غذای کافی به سلول های پوست می شود.

به طور کلی، چهار هدف اصلی از ورزش، انتظار می رود:

۱. کاهش و کنترل وزن (در نتیجه پیش گیری و کنترل بیماری های وابسته به چاقی)
۲. افزایش تناسب قلبی-ریوی
۳. کوچک شدن سلول های چربی شکمی و بزرگ شدن سلول های عضلانی (در نتیجه تناسب اندام)
۴. درمان و پیشگیری از بیماری های عضلانی-اسکلتی

کدام استنداد؟
کدام زیبایی؟

۸۲

انسان در مقابل هر نعمت و موهبتی که از جانب خدا به او می‌رسد، مسوولیت‌هایی دارد، از جمله این مسوولیت‌ها، حفظ و نگهداری آن نعمت و بهره‌برداری از آن در جهت رشد و کمال است. بنابراین، شکر فقط لفظی نیست بلکه باید در عمل هم شکرگزاری کنیم و بهره‌برداری صحیح از یک نعمت، شکر عملی است.^۱

۱. ناصر مکارم شیرازی، مشکلات عبادت، ص ۱۹۳ - ۱۹۱.

رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمود: «هر که خدا به او زیبایی و مال عطا فرمود، و در زیبایی اش عقیف و در مالش بخشنده بود؛ داخل بهشت شود.»^۱

زیبا همراه
عفت

۱. ابن جنین طبرستان، مشکلات اولاد، ترجمه عبدالله محمدی و مهدی مومنانند، ص ۳۷.

کدام استندارد؟
کدام زیبایی؟

۸۸

زن عقیقه و دلپسند

ویکتور هوگو می گوید:

«اصولاً هر زن عقیقه، زیبا و
دلپسند است. و جاهت توأم
با وقار، به او قدرتی
می دهد که قوی ترین
مردان را یارای مقاومت
در برابر او نیست، بلکه
آنان را به خضوع و
تعظیم وامی دارد.»^۱

۱. طرّح عالیپور، هنرهای نگارگری، مجاد و هنرم، ص ۲۵

زن عقیقه،
زیبا و دلپسند
است

آراستگی
زن در برابر
همسر

۸۹

آراستگی که آرامش و فزونی عشق در پی دارد.

* چون می‌دانیم با دیدنم قرار است، آرامش همسرم فزونی یابد، سعی می‌کنم تصویر زیبایی را در خلوت او رقم زنم.

آراستگی
زن در
همسر

* هنر نقاش به ترکیب رنگ‌های متضاد و خلق تصاویر زیبا از انواع رنگ‌هاست و من یک هنرمندم؛ حیا و شرم را با عشوه‌گری در مقابل دیدگان همسرم مصور خواهم ساخت.

* در انتخاب لباس‌های داخل خانه، دقت بیشتری دارم تا انتخاب لباس مجلس‌های زودگذر.

* انگیزه آراستگی ویژه همسر را برای همه روزهای زندگی حفظ خواهم کرد، حتی روزهای سخت، چون می‌دانم نگاه کردن به یک تابلوی زیبا هنگام گرفتاری ذهنی همسر، او را آرام‌تر می‌کند.^۱

فصل دهم

۹۰

فیلین شاله می گوید: «یک قیافه و صورت زیبا آن است که هم خطوط متناسب داشته باشد و هم سجایای انسانی مانند تفکر، لطف و مروت را نشان بدهد و هر قدر بیشتر صفات قلبی و فکری را نمایان سازد، بیشتر زیباست.»^۱

۱. من مازهر، هشتم بهار، صفحہ ۵۵

همچنین ولتر می گوید: «خانم! زیبایی شما، فقط چشم را لذت می بخشد، اما زیبایی اخلاق و فهم شما روح را نوازش می کند.»^۱

۱. احمد حسین، روزنگار، ص ۳۴

زیبایی اخلاق
فهم بخشد و روح را
نوازش می کند

زیبایه‌های ملاذگار

بحث از ارزش‌های معنوی از موضوع زیبایی جدا نیست، زیبایی معنوی، به دلیل سنخیت و نزدیکی با روح انسان، از عالی‌ترین درجات پرجاذبه زیبایی مورد تأکید و تشویق دین هستند و در قرآن به آن‌ها توجه خاصی شده است؛ به مراتب بیشتر از زیبایی مادی!

۱. محمدعلی حائری مقدم، معضله‌های زیبایی در نگاه قرآن کریم، فصلنامه‌ی «انوار» (شماره ۱۳)، ص ۱۹

امام علی (علیه السلام) می‌فرماید: «زینت و آرایش آدمی به نیکویی راستروی است، نه به نیکوئی جامه‌ها.»^۱

به قول سعدی:

صورت زیبای ظاهر هیچ نیست
ای برادر سیرت زیبا بیار

زینت
و آرایش
آدمی

۱. مجموعه «بیت حسین» اثر جمال خراسانی، شرح آداب و سنن، در غیر الحکم و در لفظ و لحن و تعبیح حلال العین، مجلس اربعوی معصوم، ج ۳، ص ۳۸

زیبایی تقوا

صبر جمیل

بنابر این معنای محوری صبر، تحمل و شکیبایی، راز و رمز پیروزی در هر امر بزرگی، صبر و شکیبایی است. خدای متعال می‌فرماید: **«فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا»**: «پس صبر جمیل پیشه کن»^۱

در آیه شریفه دیگری چنین بیان کرده‌است: **«وَتَمِن صَبْرًا تَمِنًا خَيْرٌ لِلصَّابِرِينَ»**: «و اگر شکیبایی کنید، این کار برای شکیبایان بهتر است»^۲

و گر صبر سازید، بهتر بود
که بر صابران اجر افزون شود^۳

۱. سوره بقره، آیه ۱۵۳.
۲. سوره نمل، آیه ۱۷۷.
۳. امده تعقل ترجمه تفسیر قرآنی، ص ۲۸۱.

مراد از **«لباس التقوی»**، لباسی است که بر اساس تقوا، تواضع، پاکی و پاکدامنی باشد و به هر یک از خشیت، طاعت، عفت، حیا و عمل صالح نیز تعبیر شده است.^۱

۱. معین قرآن، تفسیر قرآن، ج ۱، ص ۲۱.

«و لباس التقوی ذلک خیر»
«اما لباس پرهیزگاری بهتر است.»
شماره از تقوا لباسی سزااست
لباسی که نیکوترین جامه‌هاست
پس این نیک‌گفتاری کم و کاست
همه ز آیه‌های یگانه خداست

بخشش
و گذشت

۹۳

یکی از بزرگ‌ترین فضایل اخلاقی، عضو و گذشت به هنگام قدرت است.

خدای متعال همچنین می‌فرماید: «فَاصْفَحِ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ»؛ «پس، از آن‌ها به طرز شایسته‌ای صرف نظر کن (و آن‌ها را بر نادانی‌های‌شان ملامت ننما)»^۱
به قول فردوسی:

چو بخشنده باشی، گرامی شوی
به دانایی و داد، نامی شوی

علم

بی‌تردید در نگاه دینی، یکی از مظاهر و نمودهای زیبایی، علم است.

خدای متعال می‌فرماید: «قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَتْلُمُونَ وَ الَّذِينَ لَا يَتْلُمُونَ»؛ «بگو آیا کسانی که می‌دانند با کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟»^۲

چرخنده
باشی، گرامی
شوی

علم، زیبایی عقل است و ایمان، زیبایی روح

علم زیبایی عقل است و ایمان زیبایی روح: علم زیبایی اندیشه است و ایمان زیبایی احساس. هم علم به انسان امنیت می‌بخشد و هم ایمان؛ علم امنیت برونی می‌دهد و ایمان امنیت درونی.^۳

۱. سوره احزاب، آیه ۹۱

۲. سوره زمر، آیه ۹

۳. مرتضی مطهری، مباهله، ج ۱، ص ۳۳

نیت زیبا

بِطَوْلِ الْغُرَبَاءِ وَبِزِينَةِ الْعَبْدِ

دین
خالص از آن
خداست

نیت خالص و الهی در اعمال و رفتار آدمی، از زیبایی‌های معنوی است. بی‌شک، عمل‌ها به نیت‌ها بستگی دارد و هر کس به آنچه در درون خویش نیت کرده است، می‌رسد.^۱

رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فرمود: "نیت مؤمن بهتر از عمل اوست و نیت کافر بدتر از عملش باشد و هر کس طبق نیتش کار می‌کند."^۲

هروی از حسین بن روح پرسش کرد و گفت، دختران پیغمبر اکرم اسلام چند نفر بودند، گفت، چهار نفر. گفت کدام یک از آنان افضل بودند. گفت، فاطمه (سلام الله علیها). گفت چرا؟ در صورتی که فاطمه (سلام الله علیها) از همه کوچک‌تر و کم‌تر از همه با رسول خدا (صلی الله علیه و آله) زندگی کرد. گفت:

خدای حکیم فاطمه را به واسطه خلوص نیتی که داشت وارث پیامبر قرار داد و نسل رسول خدا را از وی به یادگار گذاشت.^۳

۱. ماهی دوست‌نموی، عقل برای خدا یا برای خلق یا...، معارف دینی، زمکات چاپ، ۱۰، ص ۴۲.
 ۲. مستدرک بحکم ابن‌عساکر، ج ۲، ص ۱۳۳.
 ۳. مستدرک بحکم ابن‌عساکر، ج ۲، ص ۱۳۳.

یادمان بماند!

۹۵

در اسلام آنچه بیش از زیبایی حسی و ظاهری اهمیت دارد، زیبایی معنوی زن است. زنی که درک بالایی از خود، زندگی و خدای این هستی داشته باشد، نفسش را مزین به جمال الهی می‌کند و به اخلاق نیکو می‌آراید.

از آن جا که عاطفه و لطافت زن بیشتر است، راه نزدیکی و قرب او نیز به خدا بسی نزدیک‌تر است. در سایه این قرب به خداوند، زن، صاحب جمال درون در کنار زیبایی برون می‌شود و آرامش و سکینه، لطافت روحی و معنوی، پاکی و زلالیت، از زیورهای وجود او می‌شوند که هم خود از آنها بهره‌مند می‌شود و هم دیگران.^۱

منابع و مآخذ

کتاب‌ها:

- ۱) قرآن کریم، ترجمه ناصر مکارم شیرازی، چاپ دوم، دارالقرآن لکریم، قم، ۱۳۷۳ش.
- ۲) نهج الفصاحة، ترجمه ابوالقاسم پاینده، چاپ چهارم، دنیای دانش، تهران، ۱۳۸۲ش.
- ۳) آفاق جمال خوانساری، محمد بن حسین، شرح آقا جمال خوانساری بر غرر الحکم و درر الکلم، (۷)، تحقیق و تصحیح جلال‌الدین حسینی ارموی محدث، چاپ چهارم، دانشگاه تهران، تهران، ۱۳۶۶ش.
- ۴) آویسی، سید مرتضی، توسعه و مبانی تمدن غرب، چاپ اول، انتشارات حفظ و نشر آثار دفاع مقدس و وزارت جهاد سازندگی، تهران، ۱۳۷۲ش.
- ۵) ابن بابویه، محمد بن علی (شیخ صدوق)، معانی الأخبار، (۲)، ترجمه عبدالعلی محمدی شاهرودی، چاپ دوم، دارالکتب الاسلامیه، تهران، ۱۳۷۷ش.
- ۶) ابن بابویه، محمد بن علی (شیخ صدوق)، تواب الأعمال و عقاب الأموال، ترجمه ابراهیم سعادت بدر ریگی، چاپ سوم، اخلاق، قم، ۱۳۷۹ش.
- ۷) استایرد، سیریا، همه دختران باید بدانند، ترجمه امیرصادقی بابلان، چاپ دوم، دانش ایران، تهران، ۱۳۸۵ش.
- ۸) اسایدنر من، نائسی و لسترپ، پیگ، کلیدهای شناخت و رفتار با دخترها، ترجمه اکرم کریمی، چاپ سوم، صابرین، تهران، ۱۳۸۶ش.
- ۹) ای آوی، کارول، دختران راهی دیگر، ترجمه محمد عرب سازار یزدی و ناهید آزادشسی، چاپ دوم، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، تهران، ۱۳۸۶ش.
- ۱۰) الهداوی، نوال، چهره خریان زن عرب، ترجمه سعید قزوینی و رحیم سرادی، چاپ اول، اندیشه‌های نوین، ۱۳۵۹ش. [بنا].
- ۱۱) امین‌زاده، محمدرضا، جایگاه لخص و ممتاز زن، چاپ دوم، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل، تهران، ۱۳۸۶ش.
- ۱۲) اورنگزای کاستن، خوزه، دربار عشق، ترجمه سیدمهدی تریا، چاپ اول، جوانه رشد، تهران، ۱۳۸۰ش.

- (۱۳) باغستانی، محمد. زن و سینما در غرب، مجموعه مقالات همایش زن و سینما، یصاب اول، سفر صبح، تهران، ۱۳۷۹ش.
- (۱۴) تریزی، ایرج. تجارت زنان و دختران، یصاب اول، فزون معاصر، تهران، ۱۳۷۸ش.
- (۱۵) جزائری، نعمت‌الله بن عبدالله. قصص لاتیباء، ترجمه فاطمه شایخ، یصاب اول، فرحان، تهران، ۱۳۸۱ش.
- (۱۶) جعفری، محصل بن عمر. شکفتن‌های آفرینش (ترجمه توحید مفضل)، ترجمه نجف‌علی میرزایی، مهرت، قم، ۱۳۷۷ش.
- (۱۷) جمشیدی، اسدالله و دیگر نویسندگان. جستاری در عشتی‌شناسی زن، یصاب دوم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، قم، ۱۳۸۸ش.
- (۱۸) جمعی از پژوهشگران. خلاصه مقالات دومین همایش کنسروی عفان و حجاب یاسوج، یصاب اول، معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی استان کهگیلویه و بویراحمد، یاسوج، ۱۳۸۹ش.
- (۱۹) جمعی از خواهران پژوهشگر غیرایرانی. جایگاه زن در اسلام و غرب، یصاب اول، مرکز جهانی علوم انسانی، قم، ۱۳۸۲ش.
- (۲۰) جمعی از مؤلفان. بانوان نمونه، یصاب اول، نورالاحمد، قم، ۱۳۸۷ش.
- (۲۱) جمعی از نویسندگان. فمینیسم در آمریکا تا سال ۲۰۰۳، جمعی از مترجمین، یصاب پنجم، دفتر نشر معارف، قم، ۱۳۹۰ش.
- (۲۲) حاجیانی، ابراهیم. الگوی سبک زندگی ایرانیان، یصاب اول، مجمع تشخیص مصلحت نظام (پژوهشکده تحقیقات استراتژیک)، تهران، ۱۳۸۶ش.
- (۲۳) حر عاملی، محمد بن حسن. رسایل الشیعه (۳۰)، تحقیق و تصحیح مؤسسه آل‌الین (علیهم‌السلام)، یصاب اول، مؤسسه آل‌الین (علیهم‌السلام)، قم، ۱۴۰۹ق.
- (۲۴) حسینی خاسنای، آینه‌الله سیدعلی. جوان از منظر رهبری، یصاب هفتم، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، تهران، ۱۳۸۵ش.
- (۲۵) حسینی خاسنای، آینه‌الله سیدعلی. زن و بازیابی هویت حقیقی، به کوشش احسن کر، لایبی نظر و جمعی از محققین، یصاب اول، انقلاب اسلامی، تهران، ۱۳۹۰ش.

- (۲۶) حبیبیا، احمد. راز آشکار. چاپ اول، هفت، تهران، ۱۳۸۰ش.
- (۲۷) دوزانت، ویل. تاریخ تمدن (۱۱). جمعی از مترجمین. چاپ پنجم، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، تهران، ۱۳۷۶ش.
- (۲۸) دوزانت، ویل. لغات فلسفه. ترجمه عباس زریاب. چاپ دهم، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، تهران، ۱۳۷۶ش.
- (۲۹) دهخدا، علی‌اکبر. کتبخانه بغداد. زیر نظر محمد معین و سید جعفر شهیدی. چاپخانه وزارت ارشاد اسلامی، تهران، ۱۳۶۱ش.
- (۳۰) رابرز، ناتالی. زن شاداب. ترجمه علی‌اصغر شجاعی. چاپ اول، نقش و نگار، تهران، ۱۳۸۱ش.
- (۳۱) راشدی، لطیف. دانستی‌های دختران جوان. چاپ اول، دفتر نشر مصطفی، قم، ۱۳۷۶ش.
- (۳۲) راوندی، مرتضی. تاریخ اجتماعی ایران (۱۲). چاپ دوم، نگاه، تهران، ۱۳۸۲ش.
- (۳۳) سقازاده، سیدمحمد و کریم‌خان، حمزه. هجوم خاموش. چاپ پنجم، عطر یاس، [بی‌جا]. ۱۳۸۸ش.
- (۳۴) شاردن، سفرنامه شاردن. (۵). ترجمه اقبال یغمایی. چاپ اول، توس، تهران، ۱۳۷۲ش.
- (۳۵) شوستر، کایلی. دنیای دختران. ترجمه کتابون تعلق. چاپ دوم، پدایش، تهران، ۱۳۸۰ش.
- (۳۶) صور اردوبادی، احمد. شخصیت حقیقی زن. چاپ اول، بهمن برنا، تهران، ۱۳۸۷ش.
- (۳۷) صدر، سیدرضا. زن و آزادی. به اهتمام سیدباقر خسروشاهی. چاپ چهارم، بوستان کتاب، قم، ۱۳۹۰ش.
- (۳۸) صدقی، باذو نعمت. خودآرایی زن از دیدگاه قرآن. ترجمه فرزانه غفاری. چاپ سوم، احسان، تهران، ۱۳۷۶ش.
- (۳۹) طریسی، حسن بن فضل. مشکاة الانوار. ترجمه عبدالله محمدی و مهدی دوستمند. چاپ اول، دارالظنین، قم، ۱۳۷۹ش.
- (۴۰) عادل‌پور، علی. ۸۰ نکته در باب حجاب و عفاف. چاپ اول، سایه‌گستر، قزوین، ۱۳۹۰ش.
- (۴۱) عزتی و طیفه‌خواه، م. جهل کلید عشق ماندن همسران. چاپ اول، هم‌پا، تهران، ۱۳۸۷ش.

- (۴۲) علی بابایی، احمد، برگزیده تفسیر نمونه، یصاب سیزدهم، دار الکتب الاسلامیه، تهران، ۱۳۸۲ش.
- (۴۳) غلامی، یوسف، راز یک فریب، یصاب ششم، لاهیجی، قم، ۱۳۸۸ش.
- (۴۴) فرنج، مارلین، جنگ علیه زنان، ترجمه توراندخت تمدن، یصاب اول، علمی، [پس‌چاپ]، ۱۳۷۳ش.
- (۴۵) قورسایت، ساندرا، دیدنی‌ها و شنیدنی‌های دختران، ترجمه توراندخت تمدن، یصاب اول، نقش و نگار، تهران، ۱۳۸۲ش.
- (۴۶) قدیری ایبانه، محمدحسن، زن در اسلام و غرب، یصاب اول، بیاد بخت، تهران، ۱۳۹۰ش.
- (۴۷) قرآنی، محسن، تفسیر نور، یصاب یازدهم، مرکز فرهنگی درس‌هایی از قرآن، تهران، ۱۳۸۳ش.
- (۴۸) کصاف، محمدباقر، روانشناسی رفتار جنسی، یصاب سوم، روان، تهران، ۱۳۸۵ش.
- (۴۹) کرمانی، طویب، فلسفه خلقت، یصاب اول، انتشارات بین‌المللی الهدی، تهران، ۱۳۸۳ش.
- (۵۰) کرس سیر، کارولین، فمینیسم و زیبایی‌شناسی، ترجمه آفتاب مقدودی، یصاب اول، گل‌آذین، تهران، ۱۳۸۷ش.
- (۵۱) کسری، نیلوفر، زنانی نفوذ خاندان پهلوی، یصاب اول، نارسک، تهران، ۱۳۷۹ش.
- (۵۲) کلیسی، محمد بن یعقوب، اصول الکافی (۴)، ترجمه سیدمحمدواد مصطفوی، یصاب اول، کتاب-فروشی علمی لسانیه، تهران، ۱۳۶۹ش.
- (۵۳) اوانت، نانسی، فمینیسم، شکست لسانیه آزادی زنان، اناراج فرهنگی زنان آمریکایی، ترجمه مریم انصاری، یصاب اول، معاونت فرهنگی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، تهران، ۱۳۸۸ش.
- (۵۴) اوی، آریل و کسر، تیم، تأثیر فمینیسم بر دختران در غرب، ترجمه و تلخیص فاطمه‌سادات رضوی و راحله سیراسلامی و پرینسا پورعلمداری، یصاب اول، دفتر نشر معارف، قم، ۱۳۸۸ش.
- (۵۵) مجید، سعید، ترجمه شعری قرآن کریم، ناشر: انتشارات سعید مجید، ج ۱۶، تهران، ۱۳۸۲ش.

- (۵۶) مجلسی، محمدباقر، *زندگانی حضرت زهرا (س)* ترجمه جلد ۴۴ بحارالانوار، ترجمه محمدجواد تفتی، چاپ اول: اسلامیة، تهران، ۱۳۷۷ ش.
- (۵۷) حمدی، احمد، *سیمای زن در ادب حماسی راسخطیری ایران*، [بی جا، بی تا، بی نا]، [این کتاب در کتابخانه تخصصی دفتر مطالعات و تحقیقات زنان قم موجود است.]
- (۵۸) حمدی آسانی، علی، *حجاب در ادیان کهن*، بیاب اول، اشراق، قم، ۱۳۷۳ ش.
- (۵۹) مدرس، سیدمحمدعلی، *تمدن مادی گریانه ما غریب ما*، بیاب اول، شفق، قم، ۱۳۸۲ ش.
- (۶۰) مرادی، نوکسن، *زیبایی های آرایش و بهداشتی*، بیاب اول، توسعه فرهنگ و روان شناسی تهران، تهران، ۱۳۹۰ ش.
- (۶۱) شایخی، مهدی، *یاسداران عفت*، بیاب اول، شفق، قم، ۱۳۵۲ ش.
- (۶۲) مطهری، مرتضی، *مجموعه آثار*، (۱۷)، صدرا، تهران، [بی تا].
- (۶۳) مطهری، علی اکبر، *جوانان و انتخاب همسر*، بیاب هشتم، پارسیان، قم، ۱۳۷۶ ش.
- (۶۴) مطهری، اکبر، *باری، بیاب پنجم، فرهنگ اهل بیت (ع)*، قم، ۱۳۹۰ ش.
- (۶۵) مکارم شیرازی، ناصر، *تفسیر نمونه*، (۱۷)، بیاب اول، دار الکتب الاسلامیه، تهران، ۱۳۷۴ ش.
- (۶۶) مکارم شیرازی، ناصر، *مشکلات عبادت*، بیاب اول، مدرسه الامام علی بن ابیطالب (ع)، قم، ۱۳۸۵ ش.
- (۶۷) مورگان، مارابل، *زنان بدانند، دختران بخوانند*، ترجمه آفسانه سلیمانی کیوی، بیاب اول، بیاب، قم، ۱۳۸۸ ش.
- (۶۸) سیاهیبلوچ خودکف، ناو، *مسائل جنسی و زناشویی*، ترجمه قمرعلی حبیبیان، آذرکتاب، تهران، [بی تا].
- (۶۹) میرشاهی، پوران، *ماده وجود زن*، بیاب اول، مؤلف، مشهد، ۱۳۸۲ ش.
- (۷۰) ناردو، دان، *زنان یونان باستان*، ترجمه ایلا رضایی، بیاب اول، قدوس، تهران، ۱۳۸۸ ش.
- (۷۱) نورتراب، کریستین، *جسم زن، جان زن*، ترجمه توراندخت تمدن، بیاب اول، نقش و نگار، تهران، ۱۳۸۰ ش.

- (۷۲) وکیلی، سید هادی و حق‌ویسی، علی‌اکبر. *تقدیسه و ررزمین*. چاپ اول، راست، تهران، ۱۳۹۱ش.
- (۷۳) ویل‌کاکس، روث ترنر. *تاریخ کبابس*. ترجمه شیرین بزرگمهر. چاپ اول، توس، تهران، ۱۳۷۲ش.
- (۷۴) هارت، جورج. *تاریخ فرهنگ تمدن مصر*. ترجمه یلدا بلازک، چاپ اول، سوزان، تهران، ۱۳۹۰ش.
- (۷۵) هاشمی رکابندی، سید محسنی. *مقدمه‌ای بر روان‌شناسی زن*. چاپ سوم، شفق، قم، ۱۳۷۸ش.
- (۷۶) هسن، جوزف و ریبا، ایواین و آلیس واترز. *ماری، آرایش، مد و بهره‌دهی از زنان*. ترجمه افشنگ مقصودی، چاپ اول، گل‌آذین، تهران، ۱۳۸۱ش.

روزنامه‌ها:

- (۷۷) روزنامه جام‌جم، شماره ۷-۳۵، ۲۵ شهریور ۱۳۹۱، شماره ۲۳۶۱، ۱۱ اسفند ۱۳۹۰، ویژه-نامه ریحان، اسفند ۱۳۹۰.
- (۷۸) روزنامه کیهان، شماره ۲۰۱۶۲، ۲۰ بهمن ۱۳۹۰.

مجله‌ها:

- (۷۹) هفته‌نامه عشق‌مهری تندرستی، شماره ۲۱، ۲۲ مهر ۱۳۹۰، شماره ۲۸، ۲۳ مهر ۱۳۹۰.
- (۸۰) دو هفته‌نامه نوین ناز، شماره ۵۹، نیمه اول مرداد ۱۳۹۱.
- (۸۱) ماهنامه فرهنگی اجتماعی سرباز، سال سی و سوم، شماره ۱۹، خرداد ۱۳۹۱.
- (۸۲) ماهنامه گزارش، سال هفدهم، شماره ۱۹۰، شهریور ۱۳۸۶.
- (۸۳) ماهنامه عقیق، سال دوم، شماره ۱۷، اسفند ۱۳۸۶، شماره ۱۸، خرداد ۱۳۸۵.
- (۸۴) ماهنامه بهکام، شماره ۱۲۱، تیر و مرداد ۱۳۸۸، شماره ۱۲، اردیبهشت ۱۳۸۸.
- (۸۵) ماهنامه بازارچرم رکفتس، شماره ۷۶ (پیاپی ۱۰۲)، آذرماه ۱۳۸۸، شماره ۸۰ (پیاپی ۱۰۸)، تیر ۱۳۸۹.
- (۸۶) ماهنامه روان‌شناسی شادکامی و موفقیت، سال پنجم، شماره ۵۶، مهر ۱۳۸۷.
- (۸۷) ماهنامه درس‌هایی از مکتب اسلام، شماره ۱، دی ۱۳۵۹.

- (۸۸) ماهنامه پیروید، شماره ۳۱۹، اردیبهشت ۱۳۸۵، شماره ۴۶۷، دی ۱۳۸۰، شماره ۲۹۶ و ۲۹۵، فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۳.
- (۸۹) ماهنامه کتاب عمر، شماره ۴۵ و ۴۶، خرداد و تیر ۱۳۸۱.
- (۹۰) ماهنامه عکاس، شماره ۵۶، خرداد ۱۳۴۵ ش. وابسته به اداره مطبوعات پاکستان.
- (۹۱) دو ماهنامه پزشکی، پیرایشکی پررهنده، سال چهاردهم، شماره ۶ (پیاپی ۷۲)، بهمن و اسفند ۱۳۸۸، شماره ۱ (پیاپی ۸۵).
- (۹۲) مجله زندگی ایده‌آز، شماره ۱۳۲.
- (۹۳) فصلنامه علمی - پژوهشی زنان، شماره ۱۶، زمستان ۱۳۸۰، شماره ۴۷، سال دوازدهم، بهار ۱۳۸۹.
- (۹۴) فصلنامه مطالعات زنان و خانواده شهررا، شماره ۱۲، سال پنجم، بهار ۱۳۹۱.
- (۹۵) فصلنامه زن در توسعه و سیاست، شماره ۲ (پیاپی ۳۷) تابستان ۱۳۹۱، شماره ۳ (پیاپی ۴۶)، پاییز ۱۳۸۸.
- (۹۶) فصلنامه مطالعات اجتماعی - روان‌شناختی زنان، سال هشتم، شماره ۴ (پیاپی ۲۶)، زمستان ۱۳۸۹، سال دهم، شماره ۱ (پیاپی ۳۰)، بهار ۱۳۹۱.
- (۹۷) فصلنامه رشد (آموزش قرآن)، شماره ۶، ۱۳۸۳.

نوم افزا:

- (۹۸) موسسه پژوهشی فرهنگی انقلاب اسلامی (دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای)، نرم‌افزار حدیث ولایت مجموعه رهنمودهای مقام معظم رهبری، از شهردیور ۱۳۶۶ تا آبان ۱۳۸۹ ش.

پایگاه اطلاع‌رسانی:

- (۹۹) پایگاه اطلاع‌رسانی مشرق‌نیوز www.mashreghnews.ir